

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

Nr. 20. XII aastakäik

TEATAJA

15. oktoobril 1937

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:		Toimetus ja talitus	Kuulutuste hinnad:	
Aastas . . .	kr. 2.50	Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20	1/1 lhk. . .	kr. 30.00
Poolaastas . .	” 1.50	Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:	1/2 ” . . .	” 16.50
Välismaale . .	” 5.00	igal äripäeval 12—2 p. l.	1/4 ” . . .	” 10.00
Poolaastas . .	” 3.00		Kaanekülgedel—kokkuleppel	

SISU: Praktilise ratsionaliseerimise tee. Ostjaskond ja kaupmehed. Poola tööstus- ja kaubandusministri külaskäigu puhul. Avalikkus vajab palgaolude kohta õigeid andmeid. Kaubandus-tööstuskoja valimised lähenevad. Teadaanne Kaubandus-tööstuskoja valimiste asjus. Tööstusettevõtete levik 1936. a. Äride register. Toiduainete turg. Välisborsid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedellid.

PA-MU

mitterasvatav juukse-fiksatiiv

Kui tarvitate PA-MU juukse-fiksatiivi, ei ole Teil rasvast voodipesu ega määrinud peakatte-voodreid.

Sealjuures kinnitab PA-MU juukse-fiksatiiv Teile juukseid niisama hästi kui pumat, jätmata rasvast läiget.

A/S. EPHAG'i labor.

Tallinn.

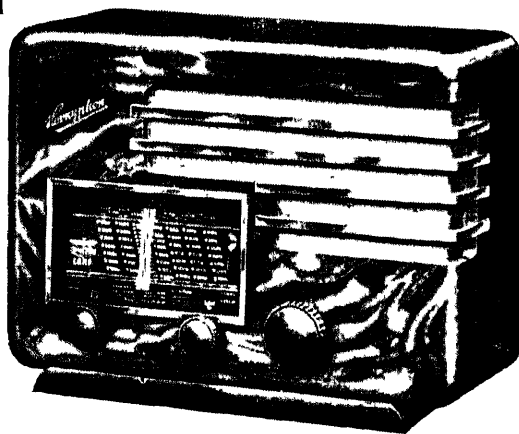
Meie valmistame:

kalosse ja botikuid, suvi- ja rannakingi, võimlemiskingi ja spordisääd, kummitaldu, kontsakaitseid ja mängupalle, jalg-rattakumme, vee-, auru- kõrgsurve-, gaasi- ja õlle-voolikuid ning spiraalvoolikuid igasuguseks otstarbeks,

kummilahu, kumminööre, piimakannu- ja tihendus- rõngaid, pudelišeibe, radeer- kumme, kummikorke, pumbaklappe, puhvreid, transportrihmu, ratta- rehve, kummivaltse, tihendus- kummit j. n. e. ning

kõiksuguseid tehnilisi kummitarbe- asju tellimiste peale.

82 eritüüpi raadioaparaati laos!

Meie raadioaparaatide ladu on ka tänava kõige rikkalikum.

Meie müüme:

ARE BLAUPUNKT
RET HORNYPHON
ÜLO EKCO, LORENZ

Igaüks neist on omaette kvaliteet-mark. Valige endale, mis Teie maitsele vastab.

A-S. TORMOLEN & Ko.

TALLINN, RAEKOJA PL. 17.

Müügikohad igas linnas.

Müügikohad igas linnas.

Praktilise ratsionaliseerimise tee.

Otsene praktiline huvi ratsionaliseerimise vastu reas vabrikuis kui ka sama küsimuse ajakirjanduse kaudu avalikkuse tulipunkti nihkumine on tõendused, et Eesti tööstuslikus protsessis mõõduandvad ringkonnad ei lase kasutult mööda praegust kõrgkonjunktuuri, vaid püütakse kindlustada ettevõttele ja tööliskskonnale ka seda kasu, mida annab ratsionaliseerimine laiemas mõttes.

Et otsene päevahuvi on koondunud just tekstiiltööstuse ratsionaliseerimise ümber, sel on ka oma sügavad põhjused. Tekstiiltöölise kongressi seisukohad jätavad mulje, nagu näeks tekstiiltöösturkond ratsionaliseerimises vaid tööpinge tõstmist, liialdaks sel alal ja jätkaks kasutamata kogu töö otstarbekohasemast korraldusest ja masinate pargi moderniseerimisest saavutatavad edusammud.

Uleriikliku Tekstiiltöösturite Ühingu märgukiri ratsionaliseerimise küsimuses lähtus puhtpraktilistest seisukohtadest, jättes teoretiseerimise ja õpetava momendi tagaplaanile.

Meie töösturkonnale pole sugugi tundmatud seejuures ratsionaliseerimise uueaegsemad nähtused, nagu Bédaux' süsteem ja selle sugulane SSSR-is — stahhanovism, samuti Inglismaa „National Institute of Industrial Psychology“ ning Saksa „Reichskuratorium für Wirtschaftlichkeit“ süsteemid ja saavutused. Mitmes Eesti tööstuses on nende välismaiste ratsionaliseerimise küsimusi praktiliselt uurivate asutuste kogemusi juba kasutatud. Laialdane aktsioon on samal alal käimas ka Soomes, näiteks Tampere tekstiilkeskuses.

Ka on mehhaniseerimisele Eesti tekstiiltööstus suurt tähelepanu omistamas, vedades 1936. a. masinaid sisse 1,5 milj. krooni eest — seega 136% enam kui 1934. a.

Ratsionaliseerimist tuleb aga käsitleda iga käitise või vähimalt iga tööstusharu kohta eraldi. Võidud toormaterjali säästmisest, töö otstarbekamast jaotusest, mehhaniseerimisest ja tööpinge tõstmisest pole kaugeltki kõikide tööstusharude juures ühtlaselt saavutatud. Tekstiiltööstusalal on näiteks Inglismaal põhjendanud suuri vaidlusi automaattelgedegi küsimus, kuna avaldati kaalutud arvamisi, et 6-el tavalisel teljel töötamine on ratsionaalsem ülmoderniseerimisest. Eesti oludes ei saa automaattelgedegi küsimus niipea kõne alla tulla, kuna see eeldab, et käitis peaks suurtes kvantumites produtseerima üht standardartiklit. Kiiresti vahelduvate

kaupade valmistamisel ei ole ratsionaliseerimine enam niivõrd teostatav masina kui inimtööjõu kaudu. Eesti tekstiiltööstus on piiratud turu tõttu aga just olukorras, et peab tootma ruttu-vahelduvaid, hooaegadele ja moodsidele vastavaid, kaupu.

Olles paratamatuse ees, et edaspidistele palgakõrgenduse nõudmistele iga-aastaste „kevadhooaja tülide“ näol enam vastu tulla ei saada, kuna see otseselt väljenduks toodete hinna tõusus, asus tekstiiltöösturkond otsima neid praktilisi teid, kuidas oleks võimalik tööliste elujärge parandada loomuliku arengu teel.

Ka käesoleval aastal toimunud läbikäigumaksu vähendamine pole toonud mingit kasu tekstiiltööstusele, sest palkade tõstmisel kuuni 10% võrra kompenseeriti maksuvähendamisest saadav tulu täieliselt.

Andmed (1934. a.) näitavad, et keskmine netotoodang on Eesti ühele tekstiiltöölisele Kr. 1.753.—, seejuures puuvillavabrikuis Kr. 2.138.—, kunstiidiiride ja trikoovabrikuis Kr. 1.688.—, kalevivabrikuis Kr. 1.646.—, villavabrikuis Kr. 1.132.— ja linaketrus- ning kudumisvabrikuis Kr. 1.142.—.

Ühele tööstustöölisele langev keskmine netotoodang Eestis ulatub 1.870 kr., siit järeldub, et reas tekstiiltööstuse harudes on töölise netotoodang väga madal.

Välismaadega võrdlus asetab meid veelgi halvemas seisundisse. Nii on töölise tootmisvõime Inglismaal 2,5, Norras 3 ja USA-s 4 korda meist suurem. Eesti tööliste kahjuks on võrdlusandmed ka Lätist ja Soomest.

Siinjuures ei ole Eesti tekstiiltööstuse masinate park kaugeltki „vana raud“. Meie siidi- ja trikootaazitööstus, uuemad linavabrikud ning nooremad kalevivabrikud omavad masinate pargi, milles on suur protsent just viimaste aastate moodsaid tüüpe. Ometi selle juures puuvillatööstuses, kus on masinad vanemad, tööline saavutab kõrgema netotoodangu! Põhjus on lihtne ja peitub selles, et puuvillatööstuses on meil ratsionaliseerimine kõige enam arenenud.

Madala tööproduktiivsuse põhjusi ei tule otsida mitte masinate pargis, vaid töötajais enestes ja tööpinges. On ju üldiselt tuntud, et tänapäeva Euroopas kootakse puuvilla 6-el teljel, linast riidet 2—4-jal teljel, siidi ja kunstiidi 4-jal teljel ja koguni villatööstuses on ühe töölise kätte usaldatud 2—3 telge, sageli

4 ja 6. Meil on aga puuvillakangruil 2—4 telge ja muudes tööharudes 1 telg, erandjuhtumil 2 telge.

Tekstiiltööstuses on ratsionaliseerimise pea- rõhk kogu maailmas mitte niivõrd teistel momentidel, kui võrd just tööpingel. USA-s, kus mehhaanilises osas ratsionaliseerimine on niikuinii maailmas haritupul, tõuseb Tekstiiltöölise Liidu andmeil toodang ketruuses iga aasta 3% võrra tööliste kohta. Riide hulk, mida 1923. a. USA-s valmistas 472.000 töölist, toodeti 1933. a. 379.000 tööliste poolt.

Kuna oleme ratsionaliseerimises just tööpinge osas mahajäänumaid, siis peaks olema selge, et täiesti ülearune on rääkida 40-tunnise töö- nädala sisseseadmises. Üksikasjalised põhjendused selles küsimuses on avalikkusele 1936. a. töökongressi päevilt küllalt hästi teada, ja ka see, et Eesti hääletas 40-tunnilisele töö- nädalale motiveeritult vastu.

Ka puuduvad igasugused märgid, et tööaja lühendamiseks võiks meid sundida tööpuudus. Eesti tekstiiltööstuse puhul on õigem rääkida

mitte töö-, vaid just õppinud tööliste puudusest, nagu eelpool toodud andmed madalast töötulemusist, kahjuks, tõendavad.

Tekstiiltöösturkond, olles valinud kõige praktilisema tee ratsionaliseerimise läbi viimiseks, on selle juures täiesti silmas pidanud inglaste tuntud lauset: „A fair day's pay for a fair day's work“ (mõistlik tasu hea töö eest). Tööpinge tõus garanteerib loomulikult teel tasutõusu. Ühes tekstiilvabrikus tehtud arvestusil tõuseb tööliste palk neljanda telje juure võtmisel otseselt 15%. Et pinge tõstmiseks on vajaline teatud selektsioon töölistkonnas ning vilunumate ja meestööjõudude enam eelistamine, on iseenesest mõistetav. Eesti tekstiiltööstuse kohta on õigusega öeldud, et mõni vabrik on juba võtnud vanadekodu ilme. Vanade tööliste kõrge protsent kajastub omakorda tervishoiu statistikas haiguste arvus.

Meil rahvamajanduses huvi ei pea seisma mitte ainult oskuses muudelt maadelt sotsiaaluudusi kopeerida, vaid ka soovis õppida seal intensiivsemat töötamist.

Sks.

Ostjaskond ja kaupmehed.

Viimasel ajal on väga sageli tulnud kuulda- vale etteheiteid korra ja käitumise kohta meie ärides. Kaubandus-tööstuskoda on võtnud endale tõsiseks ülesandeks kaasa aidata, et väärnähtused meie ärides kaoksid ja et käitumine ning ostjaskonna teenimine muutuks ceskujulikuks.

Teisest küljest ei saa vaikida sellest, et ostjaskonna nurin halva käitumise üle on väga paljudel juhtudel põhjendamata, kusjuures ostjaskond tihti ilmutab end koguni soovidajätvas valguses.

Meil on teada juhtumid, kus osteti ärist kaupa ja toodi ostja poolt tagasi alles pikema aja möödumisel ja ilmselt kasutamise jälgedega. Sealjuures nõuti kauba ümbervahetamist või koguni tagasivõtmist. Kui kaupmehes endastmõistetavalt põhjusil seda teha ei saanud, siis kurjustati ning levitati erilise agarusega jutte kaupmeheskonna vastutulematusest.

Siinjuures tuleb veel märkida asjaolu, et näit. riidekaubanduses, kus tingituna artiklite iseloomust vahetamine kõige sagedamini võiks esineda, pörkab ostetud kauba ümbervahetamine tihti seaduse eeskirjade vastu. Teatavasti on meil maksev korraldus, mis nõuab, et kõik ärides olevad riidekangad (väliskaup) peavad olema varustatud tolliplommiga. Kanga otsast lõigatud riidetüki ümbervahetamisel jääks riidetükk plom-

mita uut ostjat ootama. Kontrolli teostamisel tolliameti poolt tunnistatakse aga sellane riidetükk salakaubaks kõigi sellest järgnevatte järeldustega äripidaja suhtes.

Sageli tehakse ärides pakutava kauba kohta ostjate poolt väga teravaid märkusi ja kui äriteenija ostjale ka kõigiti viisakas toonis püüab selgeks teha ostja eksimust pakutava kauba hinnangul, siis pahandatakse: kuidas müüja võib olla targem ostjast!

Tihti on ostjail kombeks lasta endile ette panna väga suurel hulgal kaupu, et siis valikut omaette kalkuleerides teostada. Endastmõistetavalt ei saaks kellelgi selle vastu midagi olla, hoopis ümberpöörduvalt, tuleb tervitada ostja tahet valida endale kõigiti sobiv artikkel. Raskus seisab tihti aga sellase ostja teenimises. Kuigi meie ärides on äripersonaal tavaliselt õige arvukas, siiski tuleb ühel äriteenijal teenida tihti korraga mitut ostjat. Kui nüüd äriteenija, jättes ostjale vaba valiku ja mõtlemise aega, teenib sealsamas kõrval teist ostjat, siis on säärane kaua kaalutleja tihti solvunud ja kaebab tähelepanematus üle tema teenimisel.

Meie ei taha sellega kaugeltki väita, et teenimine ja käitumine meie ärides kõikjal oleks laitmatu ja korrektne. Just ümberpöörduvalt, teades meie ärielus valitsevaid puudusi, on Kau-

bandus-tööstuskoda pidevalt taotlenud nende kõrvaldamist.

Endastmõistevalt ei ole siin tulemuste saavutamine lühikese aja jooksul mõeldav, vaid nõuab aega, nagu ka ühe osa ostjaskonna distiplineerimine.

Ostjaskonna poolt on kaupmeestele ette heidetud ka kassaorderite ärakirjade kauba juure lisamise ärajätmist, kuid siin on põhjuseks kehiv tempelmaksu seadus.

Nimelt oli paljudel Tallinna äridel mõni aeg kindlaks kombeks ostetud kaubale lisada kassaorderi ära kiri, milles oli märgitud kauba arv ja hind. Sellest tuli paraku loobuda, kuna tempelmaksu seaduse täpse tõlgendamise järgi, mis suguscle seisukohale ka Riigikohus on asunud, loetakse säärased orderid, kui neid äridest välja antakse ja kui neil on märgitud kauba nimetus ja üksikasjalik hind, arveiks, mis kuuluvad tempelmaksustamisele. Ostja loomulikult ei taha tempelmargi kulu kanda, kuid kaupmees ei või ka tempelmaksu scaduse vastu eksida, kuna siis on varitsemas kümnekordne tempeltrahv. See-

pärast loobuti orderi duplikaatide väljaandmisest. Ostjaskond, kes ei tea asja tõsist põhjust, otsib sellele nähtusele ekslikke seletusi ja põhjendusi.

Õeldakse veel, et meie äride vaateaknad jäta- vad palju soovida. Üldiselt on see ju õige, kuid kesklinna suuremate äride aknaväljapanekud tohiks juba rahuldada ka nõudlikku maitset. Väiksemate äride vaateaknad jäta- vad kull soo- vida ja on kuhjatud kaupu täis. Siin tuleb aga paratamatult arvestada kaht asjaolu: mõõdulelt väikesed aknad ei võimalda kunstipäraseid välja- panekuid ja teiseks, väga suur osa ostjaskonnast (eriti väiksemate äride klientuur) soovib juba ak- nalt leida endale sobiva või vähimalt taolisegi ese- me, et hoiduda asjatuist ja tagasihoidlikule inime- sele vahest isegi mõnesugusel määral piinlikust äri- des küsimaskäimisest. Sellaseile ostjaile ei ütle mõne üksiku artikliga dekoreeritud vaateaken mi- dagi. Väikeste äride valdav enamus mõjustab aga vaateakende üldilmet. Kuid, kahtlemata, on ka siin märgata uusi tendentse, mida ka Kaubandus- tööstuskoda püüab oma poolt kõigiti soodus- tada.

Poola tööstus- ja kaubandusministri külaskäigu puhul.

4. oktoobril saabus Tallinna Poola tööstus- ja kaubandusminister hr. Roman abikaasaga. Kõrget külalist saatis Eesti saadik Varssavis hr. Markus. Sadamas olid Poola külalisi vastu võtmas majandusminister hr. Selter abikaasaga, Poola saadik abikaasaga, Poola konsul Tallinnas A. Merits abikaasaga, majandusministeeriumi direktor A. Tuhk, kaubandusameti juhataja Uue- maa ja nõunik Mölder ning Veeteede Valitsuse direktor ins. Avik.

Minister hr. Roman jäi Eestisse neljaks päe- vaks, tutvudes meie majandusliku olukorraga.

Sel puhul toome lühikese ülevaate Eesti- Poola kaubavahetusest möödunud aastal.

Möödunud aastal ulatus Eesti sissevedu Pool- last 2% -le kogu Eesti kaupade sisseveost. Sama- ajal oli Poola osa Eesti väljaveos 1,4%. Seega asus Poola ühes Prantsusmaaga Eesti sisseveo suhtes kaheksandal kohal, kuna Eesti ekspordis Poola osa, teiste maadega võrreldes, langes üheteistkümnendale kohale.

Kuigi need arvud näitavad, et Eesti kaubad mitte väga suurel määral Poolasse teed ei leia, siis moodustab see maa ikkagi meie kaupadele väärtuslikku turu ja on seepärast arusaadav, et

majandusringkondade huvides on leida Poolas uusi ja avaramaid kauba mahutamise võimalusi.

See huvi tohiks olla seda enam põhjendatud, et Eesti kaubabilanss Poolaga on osutunud tuge- vasti Poola kasuks. On küll tõsi, et just möödu- nud, 1936-dal, aastal, ilmnes tendents kauba- bilansi passiviteedi vähenemise poole, mis käes- oleva aasta statistiliste andmete kohaselt esimese seitsme kuu jooksul rõõmustaval viisil püsib edasi.

Eesti majandusringkonnad loodavad, et Poola majandusministri külaskäik aitab leida teid ja abinõusid Eesti kaupade mahutamiseks Poola turule suuremal määral kui see seni on toimu- nud, arendades seeläbi veel tihedamat koostööd ka majanduslikul alal kahe üksteist nii hästi mõistva maa vahel.

Heites põgusa pilgu kaupadele, missugused esinevad Eesti-Poola vahelises majanduslikus läbikäimises, saame järgmise pildi:

Peamine kaup, mis Eesti möödunud aastal Poolast ostis, on teravili — rukis, odrad ja kaerad, kokku 11.250 tn. Teravili moodustas ligi 60% Eesti poolt Poolast imporditud kaupade väärtusest.

Teisel kohal on Poola osatähtsus Eesti s u h k -

ru impordis 2.150 tonniga ja kolmandal kohal — mitmesuguste keemiatööstuse saaduste sisseveos, nagu tsinkvalge, seebikivi, sooda jne. Nende Poolast imporditud kaupade koguväärtus ulatub 164.000 kroonini.

Sellele järgnevad mitmesugused poolvalmis-saadused meie keemiatööstusele, nagu parafiin, masuut j. t. Kaks kolmandikku sääraсте kaupade kogusest on imporditud bensiin.

Edasi tulevad tekstiilkaubad ja metallid. Tekstiilkaupade all impordib Eesti Poolast kübaraid ja kübaravõliti, üle 3/4 sisseveetud tekstiilkaupade kogusest. Ülejääv osa langeb mitmesuguste kudede ja lõngade arvele.

Metallidest veeti Poolast Eestisse rauda ja terast (umbes 44.000 kr. väärtuses); umbes samas väärtuses imporditi ka metallsemeid: raudplekist nõusid, malmitorusid j. t. Muid kaupu tuli Poolast üsna vähesel määral.

Eesti väljaveos Poola oli möödunud aastal esikohal puuvillane lõng 377.000 krooni väärtuses.

Teisel kohal asus kunstsarv, mida müüdi Poola Kr. 244.000 väärtuses.

Edasi järgnes vanaraua 196.000 krooni eest ja alles neljandal kohal värsked kalad, millest nii palju on olnud juttu.

Viandal kohal asus kaseiin Kr. 82.000, ja seejärel toored vasikanahad Kr. 28.000 väärtuses.

Lõppeks olgu tähendatud, et 1936. a. ulatus Eesti väljavedu Poola Kr. 1.763.000-ni, kuna Poola eksport Eestisse samal ajal ei tõusnud üle Kr. 1.125.000.

Igatahes on eesti majandusringkondade tõsi-seks sooviks, et kaubavahetus mõlema maa vahel toimuks vastastikuse arusaamise õhkonnas ja areneks mõlema maa huvides ning rahuloluks.

Avalikkus vajab palgaolude kohta õigeid andmeid.

Tööliskoda on oma ealt vaid paariaastane ja meie kodade süsteemis üks neid, kelle majandusliku olemasolu kindlustab riiklik võim.

See pärast pole ülearune kinni naelutada tõsi-asja, et ka Tööliskoja samuti kui riiklike ja poolriiklike asutuste ning teiste avalikõiguslike organide suhtes maksavad reeglid, milles nõutakse korrektsust toonis, ausameelset andmete käsitlemist jne. Soliidne suhtumine teistesse, ka oma vastastesse, on kõikidel maadel (näit. ka meie tööliskonna mustermaas — Rootsis), kus valitseb tööliskonnal hea vahetõde avalikkusega, vankumatuks lipukirjaks.

Noor Tööliskoda näib aga otsivat teisi „põhitõdesid“. Viimane „Tööliskoja Teataja“ (nr. 10) on võtnud mitmes kirjutuses omaks 1905. aastale sobiva tooni, kus teiste aadressil ei hübeneta ka väljendusi nagu „higi väljapressimise süsteem“, „mõjuvõimsad dividendid lõikajad“, „terroriseerimine“ jne.

Veel kurvem on nähtus, et ametlikke andmeid käsitellakse vääriti ja serveeritakse sihili-kult. Sellasel viisil meeoleu loomine ja oma väidete tõendamise pole ometi tee, mille kaudu jõutakse kollektiivsesse läbikäimisse tööandjatega kui omasugustega, missugust soovi on tööliskonnast korduvalt väljendatud.

Artiklis „40-tunniline tööndal tekstiiltööstuses“ väidetakse: „Keskmiselt Eestis 1000 haigekassa liikme kohta csines aastast 659,9 haigusjuh-

tumit. Tekstiiltööstuses oli see arv meestel 736,9, naistel 765,1, keskmine 754,9. See ga tublisti rohkem kui teistes tööstusharudes.“

Samad ametlikud andmed „Eesti Statistikas“ nr. 188—189 aga näitavad, et haigusjuhtumite keskmine on 655,3, ja kui tekstiiltööstuses on see arv 754,9, siis kaevandustes see on 873,6, mineraalide töötlemises 769,6, metallitööstuses 761,2 ja chitustööstuses 866,1.

Artiklis „Töötasu ja ratsionaliseerimine“ väidetakse korduvalt, et tekstiiltöölise palgad on Eestis madalaimad, ja tuuakse ka lause: „Vahetõde peal ei ole tekstiiltöölise palgaolud paranenud, vaid halvenenud.“

Need on täiesti ebaõiged väljendused. Tege-likud ametlikud andmed näitavad: Keskmine tun-niteenistus tekstiiltööstuses oli 1929 — 23,8, 1930 — 23,1, 1931 — 23,8, 1932 — 23,9, 1933 — 24,3, 1934 — 24,7, 1935 — 25,9, 1936 — 27,2, 1937 (juuli) — 28,5 senti tunnis. See ga on märgitav pidev tõus.

Ka võrdluses teiste tööstusharudega ei saa nimetada tekstiiltööstuse palku madalaimaks: 1937. a. juuni andmeil ületas tekstiiltööstuses naiste töötasu (25,8 senti tund) 1,9% võrra kesk-mise (25,3 senti). Seejuures on kogu tekstiiltööliskonnast 65% naised. Sama aja andmeil meeste töötasu tekstiil-

tööstuses (34,8) jäi keskmisest (40,4) 13,9% võrra alla.

Mitte tõe le vastavate andmetega opereerimine ja nendest uldistavate järelduste tegemine on meil eriti tööliskonnas kui „palgavõitluse vahend“ kujunemas otse epideemiaks.

Et avalikkusele ei raputataks prügi silma, on rida vabrikuid teatanud oma tööliskonnale nende juures maksetavad palga keskmised ja ühtlasi koostanud töölisanemaid tööliskoosolekuil teatama neid õigeid andmeid.

Millegipärast ametlike keskmiste andmete esi-

tamine tööliste le ei meeldi ja me loeme ikkagi veel „Tööliskoja Teataja“ numbrest, et selles ja selles suurkätites on madalaim päevateenus meestel näit. 1,72 ja naistel 1,52, tegelikult on sellase madala palgaga vaid mõned abi- ja hoovitöölised. Keskmised päevapalgad, mis on kaugelt suuremad, jäetakse lihtsalt esitamata.

On vajaline, et meie tööstuse palgaolude sõelumisel kõik valvamiseks õigustatud isikud ja asutused nõuaksid, et andmed, mis esitatakse avalikkusele, oleksid tõe trued.

Kaubandus-tööstuskoja valimised lähenevad

Arvulisi andmeid valijate kohta

Lähemal ajal saab neli aastat, mil valiti praegune Kaubandus-tööstuskoda ja 30. novembril seisavad meie majandusinimesed jälle valimiskastide ees, et uuesti saata oma parlamenti 120 valitud meest. Valimiste eeltööd on hoogsasti käimas, valimisõiguslike nimekirjad on seatud kokku ning Kaubandus-tööstuskoja nõukogu poolt kinnitatud.

Nimekirja järgi kokkuvõtteid tehes jõuame selgusele Koja valijate arvu kohta üldse, eriti aga ka üksikute valimisjaoskondade ja suuremate keskuste kohta. Olgu tähendatud, et valijate nimekiri praegusel kujul ei sisalda küll veel täpset valijate arvu, kuna mõni üksik valimisõiguslik võis kogemata nimekirjast

jäada välja — sääraseid eksitusi juhtub iga valijate nimekirja kokkuseadmisel — ja selle vea parandamiseks on valimisõiguslikkudel nähtud ette seitsmepäevane tähtaeg, kuid igatahes ei too nimekirja parandamine ja täiendamine nimetamisväärselt muudatust valijate arvus, nii et valimiste eeltööde juures täie julgusega võib äsja lalail saadetud nimekirja andmeid võtta valimiskampaania aluseks.

Üldse on üle kogu riigi Kaubandus-tööstuskoja valijaid 7827 isikut (möödunud valimistel nelja aasta eest oli see arv 6611).

Kaubandus-tööstuskoja sektsioonide järgi jaguneb valijate üldarv järgmiselt; sulgudes eelmiste valimiste arvud:

I sektsioon	24	(26)
II	1660	(1451)
III	3770	(3111)
IV	155	(99)
V	1899	(1548)
VI	319	(376)
	<hr/>	
	7827	(6611)

Nendest arvudest näeme, et panganduse ja kindlustuse sektsiooni, samuti ka laevanduse sektsiooni valijate arv on vähenenud võrreldes eelmiste valimistega, kuna teiste — s. o. kaubanduse ja tööstuse, sektsioonide valijate arv on tunduvalt tõusnud.

Valimisjaoskondade järgi jaguneb Koja valijate koguarv järgmiselt:

1. jsk. Tallinn ja Harjumaak.	2843	valijat
2. „ Haapsalu linn ja Läänemaak.	368	„
3. „ Paide linn ja Järvamaak.	275	„
4. „ Rakvere linn ja Virumaak.	581	„
5. „ Narva linn	256	„

Juba 4 inim põlve kestel on osutunud ületamatuks
SINGER ÖMBLUSMASIN
 SINGER-MASINATE poeemustega tutvugu
 igauks lähemas Singer-kaupluses.
 Soodsad maksutingimused

Õmmelge
 elektriga

6. jsk. Tartu linn ja Tartumaak.	1407	valijat
7. „ Viljandi l. ja Viljandimaak.	401	„
8. „ Pärnu linn ja Pärnumaak.	670	„
9. „ Valga linn ja Valgamaak.	271	„
10. „ Võru linn ja Võrumaak.	395	„
11. „ Petseri linn ja Petserimaak.	199	„
12. „ Kuressaare linn ja Saaremaak.	162	„

Praegu on veel raske oletusi teha, kui palju kandidaate üks või teine valimisjaoskond kotta saadab, kuna ei saa ennustada, missugune arv valijaid välja ilmub. Tuleb arvesse võtta seda, et mida väiksem on see arv, seda väiksemaks kujuneb ka hääle jagaja-number ja vastupidi -- elava valimistest osavõtmise juures kujuneb jagaja suuremaks.

Sealjuures ei tohi unustada, et mitte üksnes antud hääle koguarv ei määra ühe või teise kandidaadi saatust, vaid määrava tähtsusega on see, kui palju saab hääli üks või teine kandidaatide „kolmik“ (kandidaatide grupp); kuidas üks või teine kandidaat „kolmikusse“ (grupi nimekirja) paigutatud, kas esimesele, teisele või kolmandale kohale; kuidas üks või teine kandidaatide grupi nimekiri („kolmik“) teiste sarnastega ühineb ja mitmel kohal üks või teine kandidaat kandideerib. Sellel kõigel on põhjanev tähtsus.

Aga ka vähem tähtsus pole sellel, kuivõrd distsipliini valijad ise üles näitavad, mitte üksnes valimistele ilmunisega, vaid ka kandidaatide ülesseadmisega.

Teadaanne Kaubandus-tööstuskoja valimiste asjus.

Kaubandus-tööstuskoja seaduse (RT. 148 — 1924 ja RT. 111/112 — 1925) ja juhatuskirja (RT. 41 — 1931) põhjal teatab Kaubandus-tööstuskoja Nõukogu järgmist:

Kaubandus-tööstuskoja liikmete valimised peetakse 30. novembril 1937, kell 9 kuni 21.

Kaubandus-tööstuskoja liikmete valimisteks moodustab Eesti Vabariik ühe valimisringkonna. Hääle andmiseks on moodustatud kaksteist valimisjaoskonda ja kaksikümmend kuus alljaoskonda.

Valimisjaoskonnad ja alljaoskonnad asuvad:

1. Tallinna linna ja Harjumaa valimisjaoskond — Tallinn, Pikk 20, Kaubandus-tööstuskoja ruumes.
Paldiski alljaoskond — Paldiskis, Elisabeti 18.
Keila alljaoskond — Keila, Kirikuplats 6, alevivalitsuse ruumides.
Rapla alljaoskond — valimisruum Rapla haridusseltsis; valijate nimekiri pannakse välja Rapla Ühispanga majas, R. Pukspuu kaupluse ruumes.
2. Haapsalu linna ja Läänemaa valimisjaoskond — Haapsalu linnavalitsuse ruumes.
Lihula alljaoskond — Tuletõrje Seltsi ruumes.
Märjamaa alljaoskond — Pärnu mnt., Jahimeeste Seltsi ruumes.
3. Paide linna ja Järvamaa valimisjaoskond — Paide linnavalitsuse ruumes.
Tapa alljaoskond — Nigoli pst. 3, Tapa linnavalitsuse ruumes.
Türi alljaoskond — Türi Tuletõrje Ühingu ruumes.

4. Rakvere ja Virumaa valimisjaoskond — Pikk 2, Kaub.-tööstuskoja Rakvere ja Virumaa esind. ruumes.
Jõhvi alljaoskond — Turuplats 9, Jõhvi alevivalitsuse ruumes.
Püssi alljaoskond — Püssis K/M. A. Nurk'i ruumes.
Väike-Maarja alljaoskond — Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi majas.
5. Narva linna valimisjaoskond — Vestervalli 27—1. Kaubandus-tööstuskoja Narva esinduse ruumes.
6. Tartu linna ja Tartumaa valimisjaoskond — Kompanii 2, Kaub.-tööstuskoja Tartu osakonna ruumes.
Elva alljaoskond — Kaitseliidu Kodu ruumes.
Jõgeva alljaoskond — Jõgeva alevivalitsuse ruumes.
Mustvee alljaoskond — Tartu tän. 60, K. L. Põhja divisjoni kodu ruumes.
Otepää alljaoskond — Otepää linnavalitsuse ruumes.
7. Viljandi linna ja Viljandimaa valimisjaoskond — Tallinna t. 11, Kaubandus-tööstuskoja Viljandi esinduse ruumes.
Mustla alljaoskond — Mustla alevivalitsuse ruumes.
Põltsamaa alljaoskond — Põltsamaa Majaomanike Panga ruumes, Jõgeva mnt. 4.
Suure-Jaani alljaoskond — Viljandi tän. 14, alevivalitsuse ruumes.
Võhma alljaoskond — Jaama tän. 1, Jüri Tohver'i majas.

8. Pärnu linna ja Pärnumaa valimisjaoskond — Kalevi 38, Kaubandus-tööstuskoja Pärnu osak. ruumes.

Kilingi-Nõmme alljaoskond — Pärnu tän. 36, kaupmees Veemees'i korteris.

Vändra alljaoskond — Tuletõrje Seltsi majas.

9. Valga linna ja Valgamaa valimisjaoskonnad — Kesk 27, Kaubandus-tööstuskoja Valga esinduse ruumes.

Tõrva alljaoskond — Tartu tän. 2, Tõrva Ühispanga ruumes.

10. Võru linna ja Võrumaa valimisjaoskond — Jüri 16-a, Kaubandus-tööstuskoja Võru esinduse ruumes.

Antsla alljaoskond — Veske 6, K. L. Antsla malevkonna ruumes.

Kanepi alljaoskond — Kanepi rahvamajas.

Põlva alljaoskond — Põlva Ühispanga ruumes.

Räpina alljaoskond — kaupmees Otto Pintmann'i ruumes.

Rõuge alljaoskond — Rõuge v., Ala-Rõuge. F. Kilomann'i ruumes.

11. Petseri ja Petserimaa valimisjaoskond — Petseri linnavalitsuse ruumes.

12. Kuressaare linna ja Saaremaa valimisjaoskond — Lossi 7, Kaub.-tööstuskoja Saaremaa esind. ruumes.

Äride registri ja ametliku laevade registri andmeil koostatud Kaubandus-tööstuskoja valijate nimekirja on alates 9. oktoobrist s. a. välja pandud üldiseks tutvumiseks iga äripäev kella 9—15 eelpool loetletud valimisjaoskondade ja alljaoskondade ruumes.

Kaubandus-tööstuskoja liikmete valimise õigus on kõigil Eesti kodanikel, kes on mitte alla 25 a. vanad ja on tegutsenud kaubandus- või tööstusalaal vähimalt kolm aastat, samuti ka Eesti Vabariigi piirides tegutsevaid ühisustel ja seltsidel, välja arvatud kooperatiivühisused, kui nad on oma alal töötanud vähimalt kolm aastat ja kui need kodanikud, ühisused või seltsid iseseisva tegevuse jaoks Eesti piirides on lunastanud 1—3. järgu kaubandusliku või 1—8. järgu tööstusliku äritunnistuse, pealeselle veel kauba- ja päästelaevade omanikel, kellede laevad on Eesti laevade registrisse üles võetud ja kes vastavad eeltähendatud teistele nõuetele, välja arvatud äritunnistuse lunastamise kohta käiv tingimus.

Õigust Kaubandus-tööstuskoja valimistest osa võtta ei ole:

a) isikuil, kel puudub hääleõigus Riigikogu valimistel;

b) isikuil, seltsidel ja ühisustel, kelle ärkohta on administratsioon sisse seatud või l on maksujõuetuks tunnistatud, kuni maksujõuetuse asja lõpetamiseni;

d) välismaalastel ja välismaa seltsidel.

Esindaja kaudu teostavad Kaubandus-tööstuskoja liikmete valimise õigust:

1) täisühingud, usaldusühingud ja teised kohulikult mitte registreeritud ühingud ühe osaniku kaudu, kes selleks on eriti volitatud;

2) aktsia- ja teised seltsid ning ühisused, mis kohtulikult on registreeritud, ühe oma direktori, juhatuse või nõukogu liikme kaudu, kes sel. leks on eriti volitatud;

3) füüsilised ja juriidilised isikud, kelle varandus on hoolekande all, ühe hooldaja kaudu.

Valimistest osavõtmise esindaja kaudu teistel juhtumitel on keeldud.

Esindajaks võib olla ainult Eesti kodanik, kes mitte alla 25 aasta vana.

Valijate liigid on järgmised:

1. liik. — Krediidiasutused ja kindlustusseltsid, kellel on äritunnistus;

2. liik — Kaubandusettevõtete pidajad, kellel on I või II järgu äritunnistus;

3. liik — Kaubandusettevõtete pidajad, kellel on III järgu äritunnistus;

4. liik — Tööstusettevõtete pidajad, kellel on I, II, III või IV järgu äritunnistus;

5. liik — Tööstusettevõtete pidajad, kellel on V või madalama järgu äritunnistus.

6. liik — Kauba- ja päästelaevade pidajad, kellede laevad on Eesti laevade registrisse üles võetud.

Kahe või rohkema arvu ettevõtete pidajal, kelle ettevõtte kuuluvad mitmesse liiki, on valimistel hääleõigus igas vastavas liigis.

Seitsme päeva jooksul, valijate nimekirja väljapanemise päevast arvates, võib iga valimistest osavõtmiseks õigustatud isik esitada vastulause nimekirja kohta Kaubandus-tööstuskoja juhatusele, Tallinnas, Pikk 20. Vastulause tagasilükkamise korral on vastulausejail õigus seitsme päeva jooksul, otsuse teatamise päevast arvates, esitada kaebus majandusministrile. Ministri otsuse peale võib kaevata Riigikohtusse, kuid see kaebusetõstmine ei takista otsuse täitmist.

Vastulause ja kaebuste sissetuleku tähtpäevaks arvatakse päev, millal vastulause või kaebus on koja juhatusele kas isiklikult ära antud või ümbrikul Tallinna postitempliga tähendatud. Kaebused majandusministri nimele antakse koja

juhutuse kaudu, kes tähtajal sissetulnud kaebused ühes asjasse puutuvate materjalidega esitab majandusministrile.

Tähtaja möödumisel sissetulnud vastulaused ja kaebused jätab Kaubandus-tööstuskoja juha

tus läbi vaatamata ja majandusministrile esitamata.

Tallinnas, 6. oktoobril 1937. a.

Nõukogu esimees J. Sihver.
Nõukogu sekretär V. Klaassen.

Kaubandus-tööstuskoja valimisteks

Täiendavalt moodustatud valimisjaoskondade ja alljaoskondade toimkondade koosseis

Keila alljaoskond:

Johan Tähe (V), Kaarel Indre (III), Johannes Kulp (III), Aleksander Nahk (II).

Paldiski alljaoskond:

Aleksander Treugut (II), Jaan Mirka (III), Johann Liive (II), Karl Kukk (III).

Rapla alljaoskond:

Rein Pukspuu (II, V), Nikolai Pärn (III), Aleksander Niimann (III), Johannes Moose (III).

Haapsalu ja Läänemaa jaoskond:

Haapsalu ja Läänemaa toimkonda täiendavalt määrati Aleksander Prikk (II) ja Ulrich Selg (II).

Lihula alljaoskond:

Nikolai Schröder (II, III), Hans Mikk (III, V), Eduard Fabricius (II).

Märjamaa alljaoskond:

Hans Saul (II), Johann Lina (V), Andreas-Anti Pentinen (II, V), Martin Männart (II), Julius Viikberg (III).

Tapa alljaoskond:

Eduard Seidelberg (II), Richard Mihkels (II), Paul Seidelberg (II), Ivan Ivanov (II), Otto Baumann (III).

Rakvere ja Virumaa valimistoimkond:

Jõhvi alljaoskonda täiendavalt määrati Aleksander Danilevsky (V).

Elva alljaoskond:

Jaun Ungvere (II), August Rätsep (II), Jüri Bergen (II), Jaan Oldt (V), Karl Kupp (II).

Jõgeva alljaoskond:

Voldemar Schmidt (II), Aleksander Annus (III), August Vindi (II), Juhan Kõva (III, V), Karl Teder (II), Ants Silvere (V).

Mustvee alljaoskond:

August Lubja (II), Georg Aavik (V), Julius Vilde (III), Voldemar Jaanus (II, V), Ivan Naidenkov (II), Aleksander Pekarski (III).

Otepää alljaoskond:

Heinrich Viira (V), Hans Rink (III), Jaan Niit (II), Alfred Hark (III), Jaan Taros (III).

Mustla alljaoskond:

Jaun Lapp (III), Hans Link (III), Johan Kuus (III), Jaak Pars (III, V), Jaun Kallits (III).

Põltsamaa alljaoskond:

Peter Pukk (V), Jaak Sisask (III), Mikkel Lindeberg (III), Hermann Rudolf (II), Jaun Alnek (II).

Suure-Jaani alljaoskond:

Johannes Moistus (III), August Mutli (III), Jaun Simonlatser (III), Hans Pääsuke (III), Hans Kiud (II, V).

Võhma alljaoskond:

Elmar Barlo (II), Gustav Hustrum (II), Jaun Saar (III), Jaun Suster (V), Jüri Tohver (III).

Kilingi-Nõmme alljaoskond:

Imanta Joon Saar (II), Nikolai Paltmann (II), Rudolf Reiland (III).

Vändra alljaoskond:

Ernst Pill (II), Johann Mölder (II), Mikkel Võsa (II).

Kanepi alljaoskond:

Rudolf Kool (III), Karl Õigus (III), Roland Abel (II), Eduard Vaher (II).

Räpina alljaoskond:

Joosep Kukk (III), Eduard Tiisler (V), Eduard Kala (III), Otto Pintmann (II).

Tööstusettevõtete levik 1936. a.

Alljärgneva ülevaate eesmärgiks on näidata tööstuslike ettevõtete arvu, nende ariala ja liikuvust. Ülevaate käsitleb neid ettevõtteid, mis on koondatud Kaubandus-tööstuskoja alla. Välja on jäetud ülevaatest ühistegelised, riigi ja omavalitsuse tööstuslikud ettevõtted ja käsitööstuslikud ettevõtted, mis tegutsevad ilma äritunnistusega.

Tööstuslike ettevõtete arv, millele 1936. a. on lunastatud äritunnistused, on 5196. Alljärgnev tabel näitab üksikasjaliselt aastate järgi eratööstuse ettevõtete arvu 1926.—1936. a.

Kaubandus-tööstuskoja alla kuulus eratööstuse ettevõtteid 1926.—1936. a.

Aasta	IV sektsioon				V sektsioon				Kokku
	I j.	II j.	III j.	IV j.	V j.	VI j.	VII j.	VIII j.	
1926	15	9	22	140	317	342	1367	3092	5304
1927	13	6	21	136	295	317	1364	3114	5266
1928	12	7	22	165	354	342	1398	2956	5256
1929	16	13	21	146	359	336	1280	2589	4760
1930	16	9	17	167	246	313	1166	2413	4447
1931	16	9	15	125	247	259	1053	2286	4010
1932	16	8	16	105	224	255	991	2329	3944
1933	14	10	17	147	289	268	1072	2314	4131
1934	16	10	17	163	326	282	1139	2443	4396
1935	15	9	23	149	334	363	1231	2798	4922
1936	14	11	25	192	401	391	1363	2799	5196

Suurtööstus.

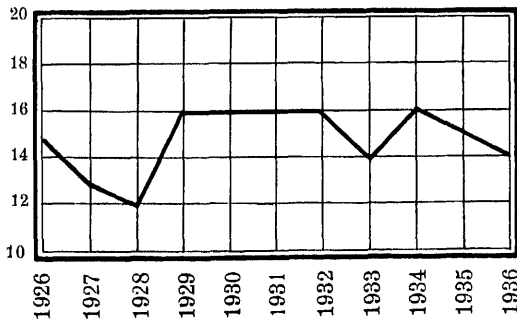
Suurtööstuste all mõistame kõiki tööstuslikke ettevõtteid, mis tegutsevad I—IV järgu tööstusliku äritunnistusega.

Vaadeldes suurtööstuslike ettevõtete äritunnistuse järkude järgi näeme, et suurem osa neist on lunastanud IV järgu äritunnistuse, kuna I, II ja III järgu äritunnistust omavad ettevõtted moodustavad suurtööstuslikest ettevõtetest ainult 21% (1935. a. 24%).

Vaadeldes I järgu ettevõtete arvu viimase

(Diagramm nr. 1)

I järgu tööstuslike ettevõtete arv 1926—1936. a.

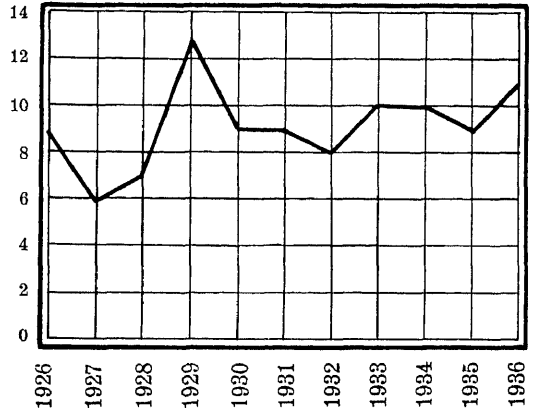
kümne aasta jooksul, s. o. 1926.—1936. a. (diagramm nr. 1), näeme, et nende arv on püsinud võrdlemisi stabiilne. Kõige väiksem oli ettevõtete arv 1928. aastal, nimelt 12, kõige suurem mitme aasta jooksul — 16.

Viimaseil aastail on nende ettevõtete arv näidanud üsna väikest langust, nimelt kahel viimasel aastal on I järgu tööstuslike ettevõtete arv langenud ühe ettevõtte võrra.

II järgu tööstuslike ettevõtete arvu juures on märgata juba rohkem võnkumisi (diagramm nr. 2). Kõige väiksem on olnud ettevõtete arv 1927. aastal, nimelt 6, ja kõige suurem 1929. a.

(Diagramm nr. 2)

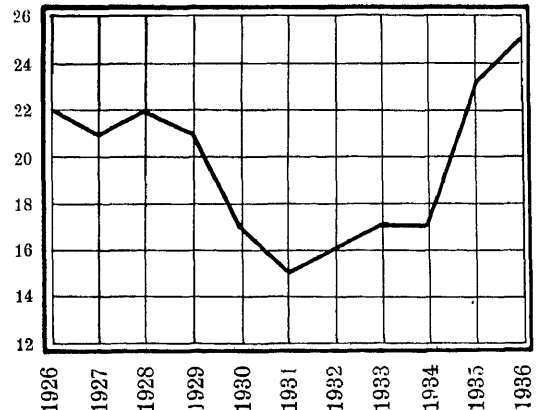
II järgu tööstuslike ettevõtete arv 1926.—1936. a.

— 13. 1930. a. langes ettevõtete arv 9-le, mis ajast on märgata järjekindlat tõusu, välja arvatud 1932. ja 1935. a., millal ettevõtete arv oli vastavalt 8 ja 9.

(Diagramm nr. 3)

III järgu tööstuslike ettevõtete arv 1926.—1936. a.

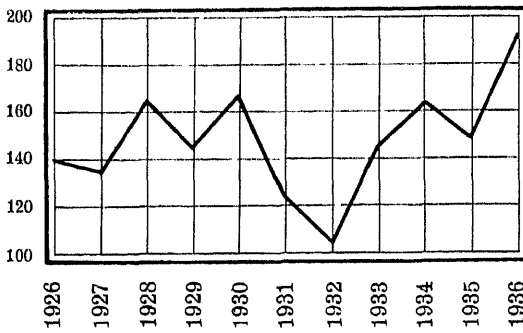

Vaadeldes III järgu tööstuslike ettevõtete arvu aastate vahemikul 1926—1936, võib siin märgata suuremaid võnkumisi (diagramm nr. 3). Kõige väiksem on olnud nende arv 1931. a. — 15, ja kõige suurem 1936. a. — 25. Viimase viie aasta jooksul on märkida III järgu tööstuslike ettevõtete arvus jõudsat kasvu.

IV järgu tööstuslike ettevõtte moodustavad arvuliselt suurtööstuslikest ettevõttest 79%. Kui vaadelda neid ettevõtteid aastate vahemikul 1926—1936, siis on nende arv olnud vahelduv kuni 1929. aastani (diagramm nr. 4). 1930. a.

(Diagramm nr. 4)

IV järgu tööstuslike ettevõtete arv 1926.—1936. a.

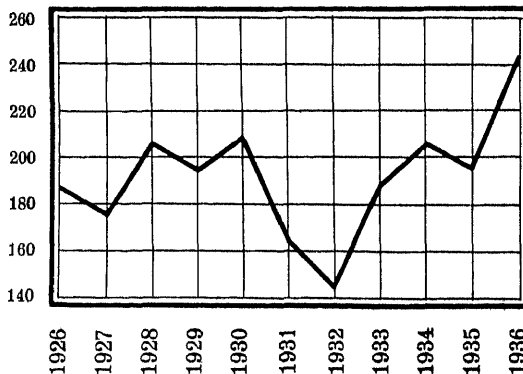

oli ettevõtete arv kõrgeim, nimelt 167 ettevõtet, järgneval kahel aastal langes ettevõtete arv tunduvalt. Siit peale aga näitas ettevõtete arv jälle tõusu. 1936. a. oli 192 ettevõtet, mis on kõrgeim seis kümne aasta jooksul. Eelmise aastaga võrreldes on juuretulek peaaegu 29% ja ületab 1930. a., mis oli IV järgu tööstuslike ettevõtete kulminatsiooniks, 25 võrra.

Suurtööstuslike ettevõtete arv (I, II, III ja IV järk) on aastate vahemikul 1926—1936 (diagramm nr. 5) vaheldumisi tõusnud ja langenud.

(Diagramm nr. 5)

Suurtööstuslike ettevõtete arv 1926.—1936. a.

Märgatav on tugev langus 1931.—1932. a. Siit peale hakkas ettevõtete arv tõusma ja saavutas eriti 1936. aastal järsu tõusuga oma kõrgeima seisuga kümne aasta kestes.

Kesk-tööstus.

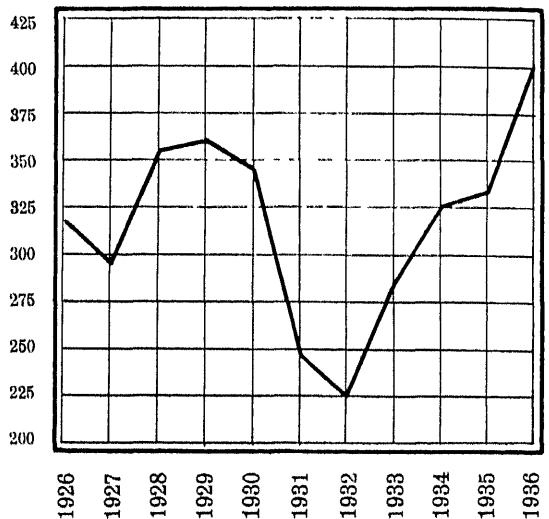
Kesk-tööstuse alla kuuluvad ettevõtted, misugused on lunastanud V—VII järgu tööstusliku äritunnistuse.

Vaadeldes neid ettevõtteid arvuliselt näeme, et suurem osa neist tegutseb VII järgu äritunnistusega, kuna V ja VI järgu tööstusliku äritunnistusega ettevõtete arv on märksa väiksem ja moodustab kesk-tööstuslike ettevõtete arvust ligi 37%.

Vaadeldes V järgu tööstuslike ettevõtete arvu aastate vahemikul 1926—1936 (diagramm nr. 6)

(Diagramm nr. 6)

V järgu tööstuslike ettevõtete arv 1926.—1936. a.

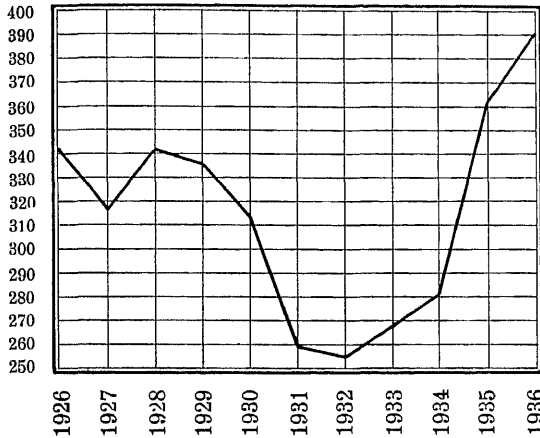

näeme, et 1926—1929 oli vaheldumisi langus ja tõus, 1930—1932 oli tugev langus ja tööstuslike ettevõtete arv langes 1932. aastaks isegi 224-ni (diagramm nr. 6). Siit peale algas jälle tõus ja 1936. a. on see arv tõusnud 401-ni, mis on jällegi kõrgeim seis viimase kümne aasta jooksul.

Kui vaadelda VI järgu tööstuslike ettevõtete arvu ajavahemikul 1926—1936 (diagramm nr. 7) näeme, et 1926.—1928. a. oli nende arv vahelduv, 1929—1932 oli tugev langus ja 1932. a. oli tööstuslike ettevõtete arv langenud 255-ni. Siit peale algas jällegi tõus ja 1936. a. tõusis ettevõtete arv juba 391-ni, s. o. juba 49 ettevõtet rohkem kui 1928. a., kulminatsiooniaastal.

(Diagramm nr. 7)

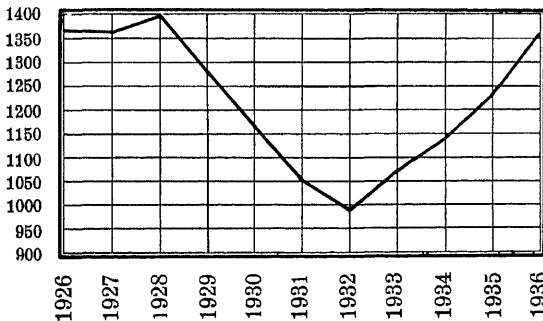
**VI järgu tööstuslike ettevõtete arv
1926.—1936. a.**

Vaadeldes VII järgu tööstuslike ettevõtete arvu aastate vahemikul 1926—1935 (diagramm nr. 8) näeme, et 1926—1928 oli vaheldumisi langus ja tõus, 1929—1932 oli tugev langus ja 1932. a. oli ettevõtete arv langenud 991-ni. Siit

(Diagramm nr. 8)

**VII järgu tööstuslike ettevõtete arv
1926.—1936. a.**

peale algas jälle tõus ja 1936. a. oli juba 1363 ettevõtet, s. o. ainult 35 ettevõtet vähem kui kulminatsiooniaastal, milleks on 1928. a.

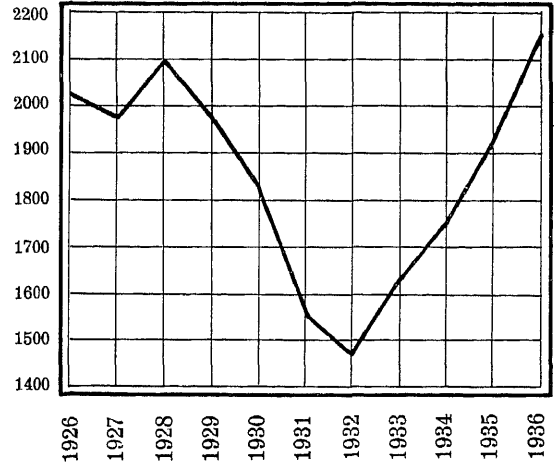
Kesktoöstuslike ettevõtete arv (V, VI ja VII järk) (diagramm nr. 9) on langenud aastail 1926—1932, välja arvatud 1928. a., millal see tõusis veidi eelmise aastaga võrreldes, kuid alates 1933. aastast tõuseb ettevõtete arv järjekindlalt ja ulatub 1936. aastal 2155-ni, mis on suurim ettevõtete arv kümne aasta jooksul ja ületab kulminatsiooniaasta 61 ettevõttega.

Võrreldes kesktoöstuste kulminatsioonipunkti

1936. a. ja languse madalaimat seisu 1932. a. näeme, et alates 1932. aastaga on tõus olnud tunduv — ligi 32%.

(Diagramm nr. 9)

**Kesktoöstuslike ettevõtete arv
1926.—1936. a.**

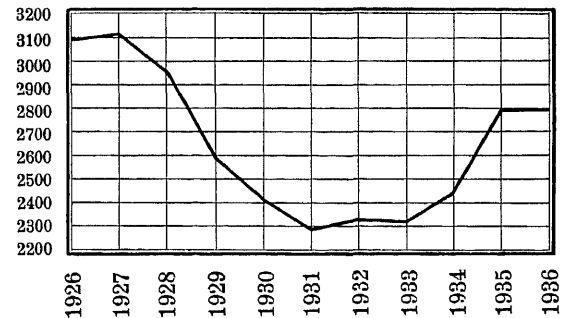

Väiketööstus.

Väiketööstuse alla kuuluvad VIII järgu tööstusliku äritunnistusega tegutsevad ettevõtted. Vaadeldes nende arvu (diagramm nr. 10) näeme, et aastast 1926—1931 langes ettevõtete arv järjekindlalt, välja arvatud 1927. a., millal võis märkata väikest tõusu. Nii oli 1927. a. 3114 väike-

(Diagramm nr. 10)

**Väiketööstuslike ettevõtete arv
1926.—1936. a.**

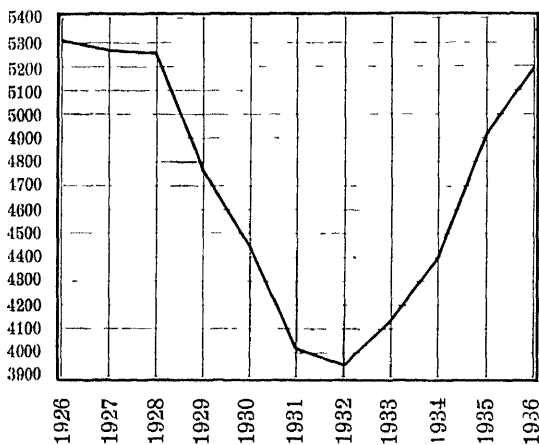

tööstuslikku ettevõtet 1931. a. 2286 vastu, seega vähenemine 26,6%. Aastail 1932, 1933 püsis ettevõtete arv peagu muutumatuna. 1934. a. alates algas tugev tõus, mis on kestnud kuni 1936. aastani, millal oli 2799 ettevõtet, kuid siiski saavutamata 1927. a. taset vastavalt 3114 ettevõttega.

Üldiselt võib suur-, kesk- ja väiketööstuse kohta konstateerida nende arvu vähenemist (diagramm nr. 11) kuni 1932. aastani, millal langus ulatus 25,6%-ni. 1933. a. alates aga näitab tööstuste arv järjekindlat tõusu ja 1936. aastal on tööstuslike ettevõtete arv tõusnud languseaastaga võrreldes 24%.

(Diagramm nr. 11)

Tööstuslike ettevõtete üldarv 1926.—1936. a.

Tööstuslikud ettevõtted 1936. a. ärialade järgi.

Kõik tööstuslikud ettevõtted on jagatud 164-ks ärialaks ja ärialad omakorda moodustavad 13 tööstuse gruppi.

Tööstuslike ettevõtete üldarv alade järgi oli 1936. a. 5331, neist asus linnades 2801 ja maal 2530. Üksikasjalise ülevaate tööstusettevõtete jagunemisest alade ja asukohtade järgi annab tabel nr. 1. Sellest näeme, et kõige rohkem oli ettevõtteid Tallinnas — 1478, Tartus 525, Pärnus 195 jne. Maakondadest asus kõige rohkem ettevõtteid Pärnumaal — 388, Virumaal — 348, Võrumaal — 298 jne.

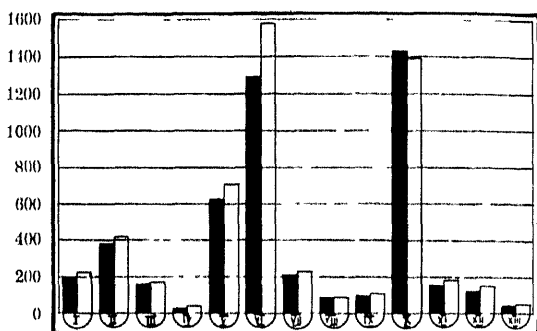
Kõik tööstuslikud ettevõtted jagunevad alljärgnevalt 13 gruppi:

- I kivide ja muldade tööstus,
- II metallitööstus,
- III keemiatööstus,
- IV elektrijaamad ja gaasivabrikud,
- V tekstiilitööstus,
- VI puutööstus,
- VII nahatööstus,
- VIII paberitööstus,
- IX poligraafia,
- X toidu- ja maitseainetetööstus,
- XI ehitustööstus,
- XII puhastustööstus,
- XIII mitmesugused tööstused.

Suurima tööstuslike ettevõtete grupi moodustas puutööstuse grupp 1585 ettevõttega, sellele järgneb toidu- ja maitseainete tööstus 1387 ettevõttega, tekstiilitööstus 708 ettevõttega, metallitööstus 419 ettevõttega jne. Diagramm nr. 12 näitab piltlikult võrdlust tööstuslike ettevõtete gruppide vahel 1935. ja 1936. a. Mustad tulbad kujutavad 1935. a. ja valged tulbad 1936. a. arve.

(Diagramm nr. 12)

Tööstuslike ettevõtete arv gruppide järgi 1935. ja 1936. a.

I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII XIII

Kui võrrelda tööstuslike ettevõtteid aastail 1935 ja 1936 (tabel 2), siis näeme, et 1935. a. oli tööstuslike ettevõtteid 4830 ja 1936. a. 5331, seega on kasv olnud 501 ettevõtet või 10,4% (1934. a. oli vastavalt +14,6%, 1935. a. +13,5%). Linnades on tulnud juure 253 (1934. a. +251, 1935. a. +408) ja maal 248 (1934. a. +292, 1935. a. +168) tööstuslikku ettevõtet.

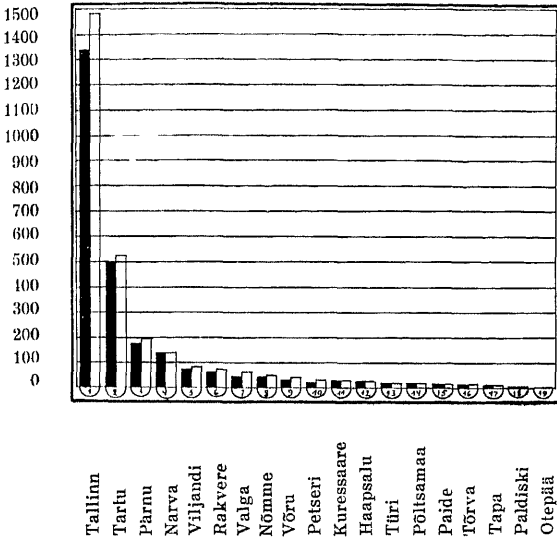
Kõige enam on juure tulnud ettevõtteid puutööstuse grupis, nimelt 292 ettevõtet, sellele järgneb tekstiilitööstuse grupp 82 ettevõttega, ehitustööstus 37 ettevõttega, metallitööstus 33 ettevõttega ja kivide ja muldade tööstus 32 ettevõttega; teistes gruppides on suurenenud väiksem. Tööstuste arv on kahanenud ainult toidu- ja maitseainete tööstuse grupis, nimelt 43 võrra.

Linnade järgi tuli tööstuslike ettevõtteid juure Tallinnas 143, Tartus 30, Pärnus 28, Valgas 22, Petseris 15, Võrus 10. Teistes linnades oli suurenenud alla 10 ettevõtte. Paldiski, Otepää, Põltsamaa, Narva, Paide ja Tapa linnades vähenes ettevõtete arv 1—7 võrra.

Diagramm nr. 13 näitab, kuipalju ettevõtteid oli linnades 1935. a. (mustad tulbad) ja 1936. a. (valged tulbad).

(Diagramm nr. 13)

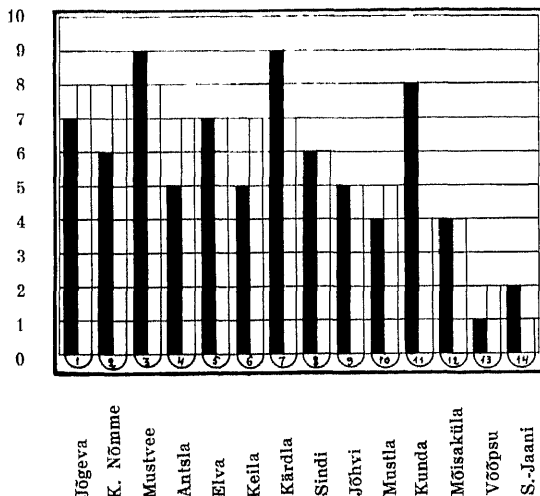
Tööstuslike ettevõtete arv linnades aastail 1935 ja 1936.

Alevis tuli juure 1—2 ettevõtet — Keila, Jõgeva, Külingi-Nõmme, Mustla, Antsla ja Võõpsu aleveis; kahanes ettevõtete arv aleveis 1—4 Mustvees, Kundas, Suure-Jaanis ja Kärddlas; ettevõtete arv jäi muutmataks Elvas, Jõhvis, Mõisakülas ja Sindis; Kallastel polnud ühtki tööstuslikku ettevõtet. Diagramm nr. 14 näitab, kui palju oli ettevõtteid aleveis 1935. a. (mustad tulbad) ja 1936. a. (valged tulbad).

(Diagramm nr. 14)

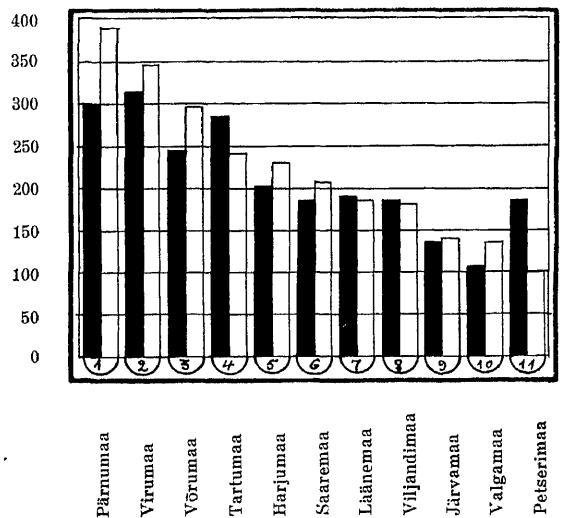
Tööstuslike ettevõtete arv aleveis aastail 1935 ja 1936.

Maakondades, välja arvatud linnad ja alevid, tuli ettevõtteid juure Pärnumaal 86, Võrumaal 51, Virumaal 39, Valgamaal 31, Harjumaal 27, Saaremaal 25, teistes maakondades tuli ettevõtteid juure alla 20. Vähenes ettevõtete arv Tartumaal 20, Viljandimaal 6 ja Läänemaal 6 ettevõtte võrra. Diagramm nr. 15 näitab, kui palju oli ettevõtteid maakondades 1935. a. (mustad tulbad) ja 1936. a. (valged tulbad).

(Diagramm nr. 15)

Tööstuslike ettevõtete arv maakondades (välja arvatud linnad ja alevid) aastail 1935 ja 1936.

Kui eelpool märkisime, et 1936. a. tuli juure 501 ettevõtet võrreldes 1935. aastaga, siis ei tähenda see veel seda, et ainult need 501 ettevõtet on alustanud tegevust 1936. a. jooksul. Tööstuslike ettevõtete liikuvus on märksa suurem, sest iga aasta langeb välja rida ettevõtteid kas ettevõtete lõpetamise, üleandmise või äritunnistuse ta tegutsemise põhjusel.

Nende asemele asuvad uued, osalt täiesti uuesti avatavad, osalt teistelt ülevõetud või käsitööstusest tööstuseks kujunenud ettevõtted, millega ühes käib ka äritunnistuse lunastamise vajadus. Nii näeme, et 1935. a. tegutses 4830 tööstuslikku ettevõtet; lõpetas tegevuse (kas täieliselt või läks üle teisele) 1. jaanuariks 1936. a. 1187 ettevõtet; juure tuli 1936. aastal 1688, seega oli juurekasv 501 ettevõtet või 10,4%.

Tabel nr. 3 selgitab üksikasjaliselt alialade järgi ettevõtete liikuvust 1935. ja 1936. aastate jooksul.

	Harjumaa					Tartumaa						Virumaa					Pärnu									
	Talinn	Nõmme	Paldiski	Keila	Harju m.	Kokku	Tartu	Jõgeva	Kallaste	Elva	Mustvee	Otepää	Tartu m.	Kokku	Narva	Rakvere	Jõhvi	Kunda	Viru m.	Kokku	Pärnu	K-Nõmme	Mõisaküla	Sindi	Pärnu m.	
III. Keemiatööstus.																										
Keemiatehased ja laboratooriumid	31	—	—	—	—	31	7	—	—	—	—	—	7	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Parfümeeria- ja kosmeetiliste ainete tööst.	13	—	—	—	—	13	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arstlike ja farmatseutiliste ainete tööst.	3	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Soodatööstused	4	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Seebivabrikud	11	—	—	—	—	11	2	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Kütinlatööstused	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Saapakreemistööstused	5	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tulitikuvabrikud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Värvitööstused	8	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—
Tinditööstused	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trükkivärvitööstused	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Linaõli- ja värnitsatööstused	3	—	—	—	1	4	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Laki- ja polituuritööstused	6	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tõrva- ja tärpentiinitööstused	4	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	4	1	1	—	—	—	2	4	—	—	—	—	—	—
Põlevkiviõlivabrikud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Vankrimäardetööstused	2	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Liimitööstused	3	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Kummi- ja galaliiditööstused	10	—	—	—	—	10	4	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Autokummide vulkaniseerimise tööstused	2	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Atsetüleengaasi- ja hapnikutööstused	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kunstjäätööstused	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elektrokeemiatööstused	6	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Pudretivabrikud	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV. Elektri ja gaasivabrikud.																										
Elektri ja gaasivabrikud	—	—	—	—	5	5	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	1	6	7	—	1	—	—	—	5	—
V. Tekstiilitööstus.																										
Puu villavabrikud	5	1	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—
Niidivabrikud	3	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalevivabrikud	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Toorlina ümbertööt. tööstused	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—
Lina ketramise ja kudumise vabrikud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	1	—	—	—	—
Kalavõrgutööstused	2	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paelavabrikud	8	—	—	—	—	8	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Köie- ja nõõritööstused	3	2	—	—	—	5	3	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—	—	—	1	3	1	—	—	—	—
Masinarühmade ja veevoolikutööstused	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kudumistööstused	51	2	—	—	1	54	22	—	1	—	—	—	23	17	1	—	—	—	—	18	11	—	—	1	—	
Villa kraasimise ja ketramise tööstused	3	—	—	2	6	11	8	1	—	—	—	11	20	—	2	—	—	11	13	3	1	—	—	—	16	—
Riide värvimise ja vanutamise tööstused	9	—	—	1	1	11	5	—	1	—	—	2	8	2	2	1	—	—	—	5	3	—	—	—	7	—
Vildi- ja viltkaup. tööstused	2	—	—	—	—	2	4	—	—	—	—	—	4	—	3	—	—	2	—	5	—	—	—	—	—	—
Rätsepatööstused	38	1	—	—	1	40	11	—	—	1	—	—	12	9	1	—	—	—	—	10	11	—	—	—	—	—
Naisteriiete õmblemise tööstused	39	2	—	—	—	41	12	—	—	—	—	—	12	8	5	—	—	1	—	14	5	—	—	—	—	—
Pesuõmblemistööstused	19	2	—	—	—	21	9	—	—	—	—	—	9	—	1	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—
Mütsitööstused	6	—	—	—	—	6	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kübaratööstused	25	—	—	—	—	25	8	—	—	—	—	—	8	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Galanteriikaupade tööstused	32	2	—	—	—	34	10	—	—	—	—	—	10	5	—	—	—	—	—	5	2	—	—	—	—	—

	Harjumaa					Tartumaa						Virumaa					Pärnu									
	Tallinn	Nõmme	Paidiski	Keila	Harju m.	Kokku	Tartu	Jõgeva	Kallaste	Elva	Mustvee	Otepää	Tartu m.	Kokku	Narva	Rakvere	Jõhvi	Kunda	Viru m.	Kokku	Pärnu	K-Nõmme	Mõisaküla	Sindi	Pärnu m.	
X. Toidu- ja maitseainetööstus.																										
Leivatööstused	30	2	—	1	—	33	7	—	—	—	—	—	7	7	—	—	—	—	7	3	—	—	—	—	—	—
Pagaritööstused	32	1	—	—	1	34	13	—	—	—	—	—	13	10	5	—	—	1	16	4	—	—	—	—	—	
Kondiitritööstused	13	—	—	—	—	13	4	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	
Biskviiditööstused	3	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	
Makaroni- ja nuudlitööstused	5	—	—	—	—	5	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Šokolaadi- ja kompvekitööstused	15	—	—	—	—	15	6	—	—	—	—	—	6	1	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	
Tapamajad	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Vorsti- ja säilitööstused . .	15	2	—	—	—	17	7	—	—	—	—	—	7	1	2	1	—	1	5	4	1	—	—	—	—	
Lihasoolamise ja -suutsutamise tööstused	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Looma soolikate ja magude puhastus	4	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
Kalatööstused	16	—	3	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	7	—	—	—	—	3	
Piimatööstused	5	—	—	—	3	8	—	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	
Taimetööstused	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tärklisevabrikud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	8	11	—	—	—	—	—	
Kartulisuurpivabrikud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	
Piiritusevabrikud	2	—	—	—	3	5	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	—	
Piirituse puhastamise tööstused	2	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
Pärmivabrikud	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Õlevabrikud	1	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	
Karastavate jookide tööstused	12	—	—	—	—	12	9	—	—	—	—	—	9	3	2	—	—	1	6	2	—	—	—	—	—	
Puuvilja-, siirupi- ja marjaekstraktitööstused	1	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Likööri- ja veinitööstused	4	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Veinitööstused	2	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
Tubakavabrikud	10	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Teepakkimistöööstused	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Linnasetööstused	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Siguri- ja viljakohvitööstused	7	—	—	—	—	7	5	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	1	1	3	—	—	—	—	—	
Sinepitööstused	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Aädikatööstused	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jahuveskid	3	—	—	1	74	78	6	1	—	1	110	118	3	4	1	2	102	112	8	—	—	—	—	—	82	
Muud tööstused	36	—	—	—	—	36	18	—	—	—	—	—	18	8	—	—	—	—	8	1	—	—	—	—	—	
XI. Ehitustööstus																										
Keskkitte ja veevärgi sisseadm. ja parandus	4	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
Maalritööstused	30	1	—	—	—	31	4	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	
Ehitustööde ettevõtjad	53	6	—	—	5	64	10	—	—	—	—	6	16	1	1	—	—	4	6	10	1	—	2	6	—	
XII. Puhastustööstus.																										
Habemeajamise- ja juukse- lõikam. töökojad	79	1	—	—	—	80	17	1	—	—	—	—	18	7	1	—	—	—	8	2	—	—	—	—	—	
Pesumajad	10	—	—	—	—	10	6	—	—	—	—	—	6	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	
Korstnapühkimistöööstused	7	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
Mustuse väljavedamise ärid	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
XIII. Mitmesugused tööstused.																										
Mitmesugused tööstused	33	1	—	—	—	34	9	—	—	—	—	—	9	2	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	
Kokku	1478	49	4	7	230	1768	525	8	—	7	8	1	243	792	140	67	5	4	348	564	195	8	4	6	388	

1935. ja 1936. a. alade järgi.

Läänemaa			Saaremaa			Võrumaa			Petserimaa			Järvamaa			Linn			Maa			Kokku		
1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	4	4	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	+1	—	—	—	4	4	—	4	4	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	+1	1	—	-1	1	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	16	+7	5	5	—	14	21	+7
—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	-1	3	2	-1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3	-1	—	—	2	8	7	-1	8	9	+1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	+2	—	—	—	—	—	1	3	+2	1	3	+2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	2	2	—	
—	—	—	—	—	—	1	+1	—	—	—	—	—	—	—	14	15	+1	2	3	+1	16	18	+2
3	5	+2	1	2	+1	5	5	—	—	—	—	—	—	9	10	+1	35	49	+14	44	59	+15	
1	2	+1	1	1	—	3	1	-2	2	—	-2	—	—	41	46	+5	13	10	-3	54	56	+2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	2	3	+1	6	7	+1	
—	—	—	—	—	—	—	1	+1	—	—	—	—	—	20	24	+4	—	1	+1	20	25	+5	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	4	4	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	11	-2	—	—	—	13	11	-2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	-1	—	—	—	2	1	-1	
—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	4	2	-2	69	72	+3	4	3	-1	73	75	+2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	2	2	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	-1	8	6	-2	3	4	+1	11	10	-1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	-1	9	7	-2	—	—	—	9	7	-2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	7	-1	—	—	—	8	7	-1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	-1	—	—	—	3	2	-1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	7	+1	—	—	—	6	7	+1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	+2	—	—	—	2	4	+2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	3	3	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	5	-1	—	—	—	6	5	-1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	4	4	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	10	+1	—	—	—	9	10	+1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	18	+1	—	1	+1	17	19	+2	
—	—	—	1	1	—	4	6	+2	1	2	+1	—	1	+1	80	95	+15	6	4	-2	86	99	+13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	+1	7	8	+1	—	1	+1	7	9	+2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	-3	—	—	—	5	2	-3	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	+2	—	—	—	1	3	+2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	42	+6	—	—	—	36	42	+6	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	15	+3	2	3	+1	14	18	+4	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	
3	3	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	1	1	—	5	5	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	4	4	—	
—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	+1	2	3	+1	36	42	+6	4	2	-2	40	44	+4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	11	—	—	—	—	11	11	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	18	+3	—	—	—	15	18	+3	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	5	+1	—	—	—	4	5	+1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	-1	—	—	39	40	+1	1	—	-1	40	40	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	14	-2	—	—	—	16	14	-2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	4	4	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	6	—	—	—	—	6	6	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	14	-2	—	—	—	16	14	-2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	2	2	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	5	+1	—	—	—	4	5	+1	

Läänemaa			Saaremaa			Võrumaa			Petserimaa			Järvamaa			Linn			Maa			Kokku		
1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	11	+5	—	—	—	6	11	+5	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	+1	—	—	—	1	2	+1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	8	9	+1	3	1	-2	11	10	-1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	6	+1	—	—	—	5	6	+1	
—	—	—	—	—	—	1	2	+1	—	—	—	—	—	3	10	+7	8	6	-2	11	16	+5	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	2	2	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	3	3	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4	+1	—	—	—	3	4	+1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	15	+3	—	—	—	12	15	+3	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	5	-3	—	—	—	8	5	-3	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	-1	—	—	—	2	1	-1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	
—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	8	7	-1	1	1	—	9	8	-1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	
4	4	—	—	—	—	5	6	+1	—	—	—	2	4	+2	2	2	—	24	33	+9	26	35	+9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	7	+1	1	1	—	7	8	+1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	4	-1	—	—	—	5	4	-1	
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	2	2	—	4	4	—	
1	2	+1	—	—	—	2	2	—	—	—	1	2	+1	3	3	—	7	10	+3	10	13	+3	
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	4	-1	3	2	-1	8	6	-2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	5	5	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	10	+2	—	—	—	8	10	+2	
—	—	—	2	1	-1	—	—	—	—	—	1	1	—	16	14	-2	2	1	-1	18	15	-3	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	-1	—	—	—	2	1	-1	
—	3	+3	—	—	—	3	—	+3	—	—	—	1	+1	89	113	+24	3	4	+1	92	117	+25	
7	8	+1	2	1	-1	15	15	—	5	5	—	5	5	28	27	-1	87	88	+1	115	115	—	
7	2	-5	2	2	—	2	2	—	3	4	+1	—	—	29	31	+2	16	16	—	45	47	+2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	12	-2	2	2	—	16	14	-2	
1	2	+1	—	—	—	2	2	—	1	2	+1	1	1	59	85	+26	1	2	+1	60	87	+27	
2	1	-1	—	—	—	—	—	—	—	2	+2	—	—	78	80	+2	1	1	—	79	81	+2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	34	+14	—	—	—	20	34	+14	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	10	8	-2	—	1	+1	10	9	-1	
1	2	+1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	35	38	+3		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45	51	+6	—	—	—	45	51	+6	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	20	+2	—	—	—	18	20	+2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	29	+5	—	—	—	24	29	+5	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	2	2	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	62	+9	2	2	—	55	64	+9	
—	2	+2	—	1	+1	3	3	—	2	4	+2	5	2	-3	84	96	+12	8	12	+4	92	108	+16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	5	+2	—	—	—	3	5	+2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	12	+2	1	2	+1	11	14	+3	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	5	5	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	2	2	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	
44	44	—	7	8	+1	34	36	+2	7	8	+1	16	18	+2	45	41	-4	291	308	+17	336	349	+13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	3	3	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	+1	—	—	—	2	3	+1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	4	4	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	+1	—	—	—	—	1	1	+1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	3	3	—	

	Harjumaa			Tartumaa			Virumaa			Pärnumaa			Viljandim.			Valgamaa		
	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±
Spordiabinõude tööstused	2	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Õppeabinõude ja mänguasjade t.	4	5	+1	2	2	—	—	—	—	1	2	+1	—	—	—	—	—	
Muusikariistade valm. töökojad	7	6	-1	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Harja- ja pintslitööstused	4	6	+2	4	5	+1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Metsatööstused	34	62	+28	68	66	-2	84	119	+35	147	221	+74	79	74	-5	41	66	+25
VII. Nahatööstus.																		
Toornahatööstused	13	16	+3	10	10	—	4	5	+1	6	6	—	3	4	+1	1	1	—
Saapavabrikud	33	31	-2	23	23	—	3	5	+2	2	—	-2	—	—	—	—	—	—
Kingsepatöökojad	20	21	+1	5	4	-1	4	4	—	4	4	—	1	—	-1	—	—	—
Saapapealsetetööstused	11	11	—	9	7	-2	2	1	-1	—	1	+1	—	—	—	—	—	—
Sadulsepatööstused	8	11	+3	12	14	+2	1	1	—	2	1	-1	—	2	+2	—	1	+1
Mitmesuguste nahkkaupade tööst.	5	7	+2	6	7	+1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Karusnahkade tööstused	8	10	+2	4	4	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
VIII. Paberitööstus.																		
Paberivabrikud	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Puupapivabrikud	4	4	—	—	—	—	1	1	—	1	—	-1	—	—	—	—	—	—
Hülsivabrikud	5	4	-1	1	—	-1	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—
Katulsepatööstused	7	5	-2	—	3	+3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raamatukõitmise töökojad	10	10	—	11	12	+1	3	3	—	—	—	—	1	1	—	2	2	—
Paberi- ja pappkaupade tööstused	21	23	+2	2	2	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
IX. Poli graafia.																		
Trükikojad	32	34	+2	15	17	+2	6	5	-1	4	3	-1	2	2	—	2	2	—
Kivitrükikojad ja tsinkograafiad	12	13	+1	6	8	+2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kinofilmistööstused	2	1	-1	1	—	-1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Päevapilditööstused ja kutselised piltnikud	2	6	+4	—	1	+1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
X. Toidu- ja maitseainete tööstus.																		
Leivatööstused	32	33	+1	6	7	+1	7	7	—	3	3	—	—	—	—	—	2	+2
Pagaritööstused	34	34	—	11	13	+2	22	16	-6	3	4	+1	3	3	—	3	3	—
Kondiitritööstused	14	13	-1	4	4	—	1	1	—	2	2	—	—	—	—	1	1	—
Biskviiditööstused	3	3	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	1	+1	—	—	—
Makaroni- ja nuudlitööstused	2	5	+3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Šokolaadi- ja kompvekitööstused	14	15	+1	7	6	-1	1	1	—	2	2	—	2	3	+1	—	—	—
Tapamajad	2	—	-2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vorsti- ja sülditööstused	17	17	—	7	7	—	6	5	-1	6	5	-1	2	2	—	2	3	+1
Lihasoolamise ja -suitsutam. tööst.	1	—	-1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Looma soolikate ja magude puhast. tööst.	5	4	-1	1	1	—	2	1	-1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalatööstused	23	19	-4	—	—	—	1	2	+1	9	10	+1	—	—	—	—	—	—
Piimatööstused	8	8	—	3	5	+2	1	1	—	2	1	-1	3	3	—	1	1	—
Taimevõitööstused	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tärklisevabrikud	—	—	—	—	—	—	7	11	+4	2	—	-2	—	—	—	—	—	—
Kartulisirupivabrikud	—	—	—	—	—	—	1	3	+2	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Piiritusevabrikud	5	5	—	2	1	-1	10	5	-5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Piirituse puhastamise vabrikud	2	2	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pärmivabrikud	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Õllevabrikud	1	1	—	2	2	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—
Karastavate jookide tööstused	14	12	-2	11	9	-2	6	6	—	2	2	—	6	6	—	1	3	+2
Puuviljasiirupi- ja marjaekstr. tööst.	—	2	+2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Likööriööstused	4	4	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—
Veinitööstused	2	2	—	2	1	-1	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Tubakavabrikud	10	10	—	1	—	-1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Teepakkimise tööstused	2	1	-1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Linnasetööstused	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	+1
Siguri- ja viljakohvitööstused	7	7	—	6	5	-1	1	1	—	3	3	—	—	—	—	—	1	+1
Sinepitööstused	1	2	+1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Äädikatööstused	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	+1
Jahuveskid	87	78	-9	128	118	-10	115	112	-3	91	90	-1	86	83	-3	37	40	+3
Muud tööstused	32	36	+4	20	18	-2	13	8	-5	1	1	—	2	2	—	1	3	+2

Läänemaa			Saaremaa			Võrumaa			Petserimaa			Järvamaa			Linn			Maa			Kokku		
1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	3	3	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	9	+2	—	—	—	7	9	+2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	9	-1	—	—	—	10	9	-1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	12	+3	—	—	—	9	12	+3	
37	37	—	144	178	+34	64	110	+46	—	6	+6	47	49	+2	18	7	-11	727	981	+254	745	988	+243
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	38	+7	13	13	—	44	51	+7	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61	62	+1	1	—	-1	62	62	—	
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	32	-1	2	2	—	35	34	-1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	22	-2	—	—	—	24	22	-2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	31	+7	—	—	—	24	31	+7	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	14	+3	—	—	—	11	14	+3	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	15	+2	—	—	—	13	15	+2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4	+1	2	1	-1	5	5	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	6	5	-1	8	7	-1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	6	-2	—	—	—	8	6	-2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	8	+1	—	—	—	7	8	+1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	34	+2	—	—	—	32	34	+2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	26	+2	—	—	—	24	26	+2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	69	72	+3	1	1	—	70	73	+3	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	21	+3	—	—	—	18	21	+3	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	-2	—	—	—	3	1	-2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	9	+5	—	—	—	4	9	+5	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48	51	+3	—	1	+1	48	52	+4	
3	2	-1	1	1	—	1	2	+1	—	1	+1	3	1	-2	78	78	—	6	2	-4	84	80	-4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	23	—	—	—	—	23	23	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	7	+1	—	—	—	6	7	+1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	6	+3	—	1	+1	3	7	+4	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	30	+1	—	—	—	29	30	+1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	-2	—	—	—	3	1	-2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41	44	+3	8	4	-4	49	48	-1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	-1	—	—	—	1	—	-1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	6	-2	—	—	—	8	6	-2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	28	-5	—	3	+3	33	31	-2	
7	6	-1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	6	-1	22	21	-1	29	27	-2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	2	2	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	-1	10	12	+2	13	14	+1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	4	+2	3	5	+2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3	-1	16	11	-5	20	14	-6	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—	1	1	—	6	6	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	2	2	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	5	5	—	
2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42	46	+4	9	6	-3	51	52	+1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	+2	—	—	—	—	2	+2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	7	—	—	—	—	7	7	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	5	-1	—	—	—	6	5	-1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	10	-1	—	—	—	11	10	-1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	-1	—	—	—	2	1	-1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	+2	—	—	—	2	5	+3	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	16	—	1	1	—	17	17	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	+1	—	—	—	1	2	+1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	+1	—	—	—	2	3	+1	
82	77	-5	31	20	-11	113	115	+2	65	69	+4	54	49	-5	47	48	+1	842	803	-39	889	851	-38
—	—	—	3	1	-2	1	1	—	1	1	—	1	1	—	72	70	-2	3	2	-1	75	72	-3

	Harjumaa			Tartumaa			Virumaa			Pärnumaa			Viljandim.			Valgamaa		
	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±	1935	1936	±
XI. Ehitustööstus.																		
Keskkitte ja veevärgi sisseseadm. ja parand. tööstused	4	4	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—
Maalritööstused	23	31	+8	3	4	+1	4	1	-3	1	3	+2	2	1	-1	1	7	+6
Ehitustööde ettevõtjad	48	64	+16	14	16	+2	16	6	-10	10	19	+9	2	3	+1	1	—	-1
XII. Puhastustööstus.																		
Habemeajamise ja juukselõikamise tööstused	63	80	+17	17	18	+1	7	8	+1	2	2	—	5	7	+2	1	1	—
Pesumajad	9	10	+1	6	6	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Korstnapühkimise tööstused	8	7	-1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Mustuse väljavedamise ärid	3	2	-1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIII. Mitmesugused tööstused.																		
Mitmesugused tööstused	28	34	+6	10	9	-1	—	3	+3	1	—	-1	1	—	-1	1	1	—
Kokku	1590	1768	+178	783	792	+9	533	564	+31	485	601	+116	284	281	-3	157	210	+53

Tabel nr. 3. Tegevuse lõpetanud ja uuesti tegevust alustanud ettevõtted.

Äriala nimetus	Tegevuses 1935. a.	Lõpetas 1. I 1936. a.		Älgas tegevust 1936. a.	±	Äriala nimetus	Tegevuses 1935. a.	Lõpetas 1. I 1936. a.		Älgas tegevust 1936. a.	±
		1. I 1936. a.	Älgas tegevust 1936. a.					1. I 1936. a.	Älgas tegevust 1936. a.		
I. Kivide ja muldade tööstus.						Optika-, füüsika- ja arstiriistade tööstused	9	1	2	+1	
Põlevkivikaevandused	4	—	—	—		Autoparandamise töökojad	17	4	6	+2	
Turbatööstused	4	1	1	—		Mehaanika- ja lukusepatöökojad	86	13	26	+13	
Fosforiidikaevandused	1	—	—	—		Keskkitte ja veevärgi valmistamise tööstused	7	—	2	+2	
Paemurrud	14	2	9	+7		Autogeenilised metallide keetmise tööstused	5	3	—	-3	
Marmorikaevandused	3	1	—	-1		Nikeldamistöökojad	1	—	2	+2	
Lubjatööstused	8	2	3	+1		Elektromehaanikatöökojad	36	9	15	+6	
Kipsitööstused	1	—	2	+2		Suuremad sepikojad	14	2	6	+4	
Tsemendivabrikud	2	—	—	—		Ukse- ja aknahingede tööstused	1	—	—	—	
Tsementkaupade tööstused	16	1	3	+2		Vikatiööstused	5	—	—	—	
Telliskivitööstused	44	—	15	+15		Plekk-karbitööstused	1	—	—	—	
Savikaupade tööstused	54	11	13	+2		Metallpürgade ja matmistarvete tööstused	4	—	—	—	
Klaasivabrikud	6	1	2	+1		Plekisepatöökojad	40	4	8	+4	
Kiviraiumise tööstused	20	2	7	+5		Templi- ja graveerimistöökojad	11	—	—	—	
Veskikivide tööstused	4	—	—	—		Kuld- ja hõbeasjade valmistamise töökojad	15	1	4	+3	
Peegli- ja klaasisepatööstused	13	3	1	-2		Kellaparandamise töökojad	4	—	1	+1	
II. Metallitööstus.						III. Keemiatööstus.					
Laevatehased	2	1	—	-1		Keemiatehased ja laboratooriumid	40	10	10	—	
Masinaehitus-, metallitehased ja rauatöökojad	73	12	14	+2		Parfümeeria- ja kosmeetiliste ainete tööstused	16	3	1	-2	
Elektrimasinatehased	2	—	—	—		Arstlike ja farmatseutiliste ainete tööstused	4	—	—	—	
Telefonivabrikud	1	—	—	—		Soodatööstused	6	1	1	—	
Põllutööriistade valmistamise ja parand. töökojad	11	2	1	-1		Seebivabrikud	16	3	1	-2	
Vasevalamise- ja vasesepatöökojad	9	2	—	-2		Küünlatööstused	2	—	—	—	
Kaalutööstused	8	2	1	-1		Saapakreemitööstused	4	—	1	+1	
Rahakapitööstused	3	1	—	-1		Tulitikuabrikud	1	—	—	—	
Vooditööstused	6	1	2	+1							
Traatõrgutööstused	2	—	2	+2							
Viiliraiumise töökojad	3	—	—	—							
Naelatööstused	6	3	2	-1							
Stanioli- ja kapslitööstused	4	1	1	—							

Äriala nimetus	Tegutses 1935. a	Lõpetas 1. I 1936 a	Algas tege- vust 1936 a	±	Äriala nimetus	Tegutses 1935. a	Lõpetas 1. I 1936 a	Algas tege- vust 1936 a	±
Saapapealsetetööstused	24	12	10	-2	Kartulisiiirupivabrikud	3	—	2	+2
Sadulsepatööstused	24	5	12	+7	Piiritusevabrikud	20	6	—	-6
Mitmesug. nahkkaupade tööstused	11	4	7	+3	Piirituse puhastamise vabrikud	6	—	—	—
Karussnahkadelööstused	13	4	6	+2	Pärmivabrikud	2	—	—	—
VIII. Paberitööstus.					Öllevabrikud	5	—	—	—
Paberivabrikud	5	—	—	—	Karastavale jookide tööstused	51	9	10	+1
Puupapivabrikud	8	1	—	-1	Puuviljasiirupi ja marjaekstrakt. tööstused	—	—	2	+2
Hülsivabrikud	8	2	—	-2	Likööri-tööstused	7	—	—	—
Katusepapi-tööstused	7	2	3	+1	Veinitööstused	6	2	1	-1
Raamatukõitmise töökojad	32	—	2	-2	Tubakavabrikud	11	2	1	-1
Paberi- ja pappkaupade tööstused	24	3	5	+2	Teepakkimise tööstused	2	1	—	-1
IX. Poliigraafia.					Linnasetööstused	2	—	3	+3
Trükikojad	70	7	10	+3	Siguri- ja viljakohvitööstused	17	3	3	—
Kivitrükikojad ja tsinkograafiad	18	—	3	+3	Sinepitööstused	1	—	1	+1
Kinofilmitööstused	3	2	—	-2	Äädikatööstused	2	1	2	+1
Päevapilditööstused ja kutselised piltnikud	4	—	5	+5	Jahuveskid	889	190	152	-38
X. Toidu- ja maitseainete tööstus.					Muud tööstused	75	19	16	-3
Leivatööstused	48	15	19	+4	XI. Ehitustööstus.				
Pagaritööstused	84	18	14	-4	Keskktõlle ja veevärgi sisseead- mise ja parandam. tööst.	6	1	2	+1
Kondiitritööstused	23	2	—	—	Maalritööstused	35	11	25	+14
Biskviiditööstused	6	—	1	+1	Ehitustööde ettevõtjad	107	56	78	+22
Makaroni- ja nuudlitööstused	3	—	4	+4	XII. Puhastustööstus.				
Šokolaadi- ja kompvekitööstused	29	7	8	+1	Habemeajamise ja juukselõikam. töökojad	98	15	36	+21
Tapamajad	3	2	—	-2	Pesumajad	17	3	4	+1
Vorsti- ja sülditööstused	49	12	11	-1	Korstnapühkimise tööstused	9	1	—	-1
Lihasoolam. ja -suitsutam. tööst.	1	1	—	-1	Mustuse väljavedamise lrid	3	1	—	-1
Looma soolikate ja magude puh. tööstused	8	2	—	-2	XIII. Mitmesugused töös- tused.				
Kalatööstused	33	8	6	-2	Mitmesugused tööstused	43	18	23	+5
Piimatööstused	29	8	6	-2	K o k k u				
Taimevõitööstused	2	—	—	—		4890	1187	1688	+501
Tärklisevabrikud	13	3	4	+1					

Maksustamise küsimusi

Riigikohtu administratiiv-osakonna toimetis nr. 234-II-1937. a.

Riigikohus arutas 1937. aasta juuniku 1. päeval Tallinnas oma administratiiv-osakonna avalikul kohtuistungil A. J. kaebust Maksupeakomitee otsuse peale 10. veebruarist 1937. a. kaebaja 1936. a. põhiarimaksu ja trahvi asjas.

10. III 1937. a. Maksupeakomitee, arutanud A. J. kaebust Pärnu maksuinspektori otsuse peale 27. novembrist 1936. a. jahuveski 1936. a. põhiarimaksu ja trahvi asjas, leidis: 1) kaebaja jahuveskis on kivi- ja valtsipaaride kogupikkus 8,40 meetrit ja seetõttu peab OMS § 449 lisa III järgukava V p. 2 põhjal jahuveski peale lunastatud olema V järgu tööstuslik äritunnistus. Seega on maksuinspektori nõudmine

1936. a. peale VI ja V järgu tööstusliku äritunnistuse hinnavahe nõudmine põhjendatud; 2) OMS § 488 eeskirjade kohaselt peab igal ettevõttel olema silt ja kuna käesoleval juhul kaebaja ettevõttel puudus silt, siis on trahvimine põhjendatud. Trahv on määratud seaduse piirides, on mõõdukas ja selle vähendamiseks puudub alus. Neil põhjusil ja käsitades MKS §§ 90 ja 91, Maksupeakomitee otsustas: jätta kaebus tagajärjeta.

Riigikohtule antud kaebuses palub A. J. tühistada eeltoodud Maksupeakomitee otsuse seletades: 1) tema jahuveskis olevat 3 paari kive à 1,20 ja 2 paari valtse à 80 sm. Seega kõi-

kide kivipaaride ja valtside läbimõõt olevat kokku 5,20 m, mis võrduvat ca 205 tollile ja seepärast kuuluvat tema tööstus VI järgu alla. Kui maksuinspektor märgib, et kivipaaride kogu läbimõõt on 8,40 m, siis see olevat ekslik. Kivipaaride läbimõõtu oleks võinud igal ajal paikliku ülevaatusega kontrollida, mida ta ka oma kaebuses on palunud, kuid seda polevat tehtud ja otsus on rajatud maksuinspektori ühekülgeile andmeile. 2) Tal olevat väike maa-segatööstus. Seaduse järgi pidavat ta küll selleks lunastama mitu patenti, kuid sellest hoolimata olevat see tööstus tulunduslikult üks tööstus. Kuigi OMS § 488 järgi peab tööstusel olema silt, kuid seadust ei saavat nii tõlgendada, et tööstusel olgu niisama palju silte kui patente. Tallinnas olevat suurtööstusi, mis samuti töötavad mitme patendi all, kuid omavad ühe sildi. Et tema tööstusel ülevaatuse ajal on olnud silt, selle tõenduseks ta palunud tunnistajaid üle kuulata, kuid ka see palve on jäetud rahuldamata.

Käesoleva asja arutanud ja prokuröri arvamise kuulanud, Riigikohus leiab, et A. J. kaebus tuleb jätta tagajärjeta järgmisil põhjusil:

OMS § 449 lisa III järgu VIII märkus 2 põhjal jahuveskeis kivide ja valtside koostöötamisel või töötamisel ainult valtsidega loetakse võrdseks üks valtsipaari toll kolmele kivipaari läbimõõdu tollile. Kaebaja veskis on 3 paari kive à 1,20 m ja kaks paari valtse à 80 sm, seepärast tuleb kivi- ja valtsipaaride kogupikkuseks lugeda $1,20 + 1,20 + 1,20 + (1,60 \times 3) = 8,40$ meetrit, millele vastavalt OMS § 449 lisa III järgu V p. 2 põhjal jahuveskil peab olema V järgu tööstuslik äritunnistus, nagu seda ka käesoleval juhul on õigesti nõutud. Sellase isenesest selge olukorra juures polnud Maksupeakomiteel mingit vajadust paiklikuks ülevaatuks. Mis puutub trahvisse, siis ülevaatuse protokolliga 30. X 1936. a. on tehtud kindlaks, et kaebaja jahuveskil puudus silt. Sellele protokollile on alla kirjutanud kaebaja poeg, kes on jahuveski tööde juhatajaks, ilma et abimaksuinspektori märkusele protokollis, et puudub silt, oleks vastu vaieldud.

Neil põhjusil Riigikohus otsustas A. J. kaebus jätta tagajärjeta.

Nikolai Teliste 50-aastane

14. oktoobril s. a. pühitses suurkaupmees ja Kaubandus-tööstuskoja juhatase liige Nikolai Teliste oma 50-dat sünnipäeva. Nikolai Teliste on sündinud 14. oktoobril 1887. a. Tartus; vanemad: isa Karl, käsitöeline, ema — Anna; abielus Alma Frese'ga 1923. a-st; lõpetanud Tartu linnaalgkooli ja õppinud H. Treffneri asut. eragümnaasiumis; osa võtnud maailmasõjast; 1901. a. peale tegutsenud õpilasena J. Nilp'i riidekaupluses Tartus; õpilasaja möödudes sellina sealsamas kuni 1911. a., 1911.—1915. a. Černovi manufaktuuräris Tartus, 1915. a. Lintsov'i äris Tallinnas; 1916. a-st iseseisva en-gros ja endetail manufaktuurkaupluse omanik Tallinnas. Kaubandus-tööstuskoja juhatase liige 1933. aas-

tast ja II sektsiooni büroo esimees 1935. a-st; Uleriikliku Kaupmeeste Seltside Keskliidu juhatase liige; Tallinna Kaupmeeste Seltsi esimees 1934. a-st; Eesti Panga nõukogu liige 1936. a-st; Majaomanikkude Krediidpanga nõukogu liige 1933 a-st; osa võtnud Eesti majandustegelaste külaskäigust Inglismaale Kaubandus-tööstuskoja delegatsiooni liikmena 1935. a. ja Balti riikide majanduskonverentsist Riias 1933. a.

Juubilar, kui energiline ja tegev inimene, on alati elavalt osa võtnud ka seltskondlikust tööst paljudes seltskondlikes organisatsioonides. Soovime talle tulevikus rohket edu ja õnne nii omaenese kui ka ühiskondlikus tegevuses.

Äriteenijate kursused Kaubandus-tööstuskojas

Kaubandus-tööstuskojas korraldatavaile äriteenijate kursustele on soovijaid seevõrd rohkesti üles antud, et osutub paratamatuks paralleelõengute avamine.

Järgneva kahe nädala peale on ette nähtud järgmised loengud:

20.okt.	1 Ärimoraal ja head kombed kaubanduses	R. Berendsen
	2. Esinem. ja käitum. ostjat.	R. Veiler
27.okt.	1. Kaupade pakkumine (phj) (riide- ja moekaubad)	A. Mändvere
	2. Esinem. ja käitum. ostjask.	R. Veiler

Kaubandus-tööstuskoja Tartu osakonna esimees August Pakosta 40-aastane

6. oktoobril 1937. a. pühitses Kaubandus-tööstuskoja Tartu osakonna esimees, Tartu linnapanga direktor August Pakosta, oma 40. sünnipäeva.

August Pakosta sündis 6. oktoobril 1897. a. Raasiku vallas. Öppis Raasiku vallakoolis ja lõpetas Tallinna linna õhtukeskkooli, mille järel lõpetas Tartu ülikooli majandusteaduskonna. Oli ametis Riigikassas, siis Eesti Panga Tartu osakonnas ja hiljem kindlustusselts „Eesti“ Tallinna osakonna juhatajaks. Kui Tartu linnapank 1927. a. ellu kutsuti, valiti A. Pakosta panga direktoriks-esimeheks, missugusel kohal ta tegutseb tänaseni. 1929. aasta lõpust alates on A. Pakosta olnud Kaubandus-töös-

tuskoja Tartu osakonna juhatuses ning 1933. aastast osakonna esimeheks kuni tänaseni. Viimasel kohal on A. Pakosta suutnud edukalt juhtida osakonna tegevust ja kõigi kohalike majandusringkondade püüde-sihte kooskõlastada, mille tõttu osakonna tegevus on olnud viljakas. A. Pakosta on võtnud osa ka seltskondlikust tegevusest, olles mõni aeg „Vanemuise“ juhatuses ning tegev Tartu Draamateatri seltsis. Vabadussõjast on A. Pakosta võtnud osa vabatahtlikult õppursõdurina.

Soovime lugupeetavale koja osakonna esimehele palju aastaid, tervist ja jõudu edaspidiseks edukaks tegevuseks!

Õiendus

Meie ajakirjas nr. 19 1. okt. s. a. oli toodud kirjutus „Teravilja veotariifid“, mille selgituseks ja õienduseks toome järgmist:

Nagu selgunud, sünnib Riigi Viljasalve poolt kokkuostetud teravilja vedu sama veotariifi järgi, missugust kasutavad era viljakaupmehed. Viljasalv ei ole viljavao alal kasutanud ja ei kasuta praegu soodustatud veotariifi.

Põllupidajad, kes riigile müüvad vilja, võivad

selle saata Viljasalve loal otse lattu, kusjuures veorahad maksab Riigi Viljasalv.

Selles osas ei vasta tõele meie ülaltähendatud kirjutus, nagu sünniks Viljasalve poolt ostetud vilja vedu raudteel soodustatud veotariifi järgi ja selle tõttu erakaupmehed ei saa maksta põllupidajatele seda hinda, mis maksab Riigi Viljasalv.

Äride register

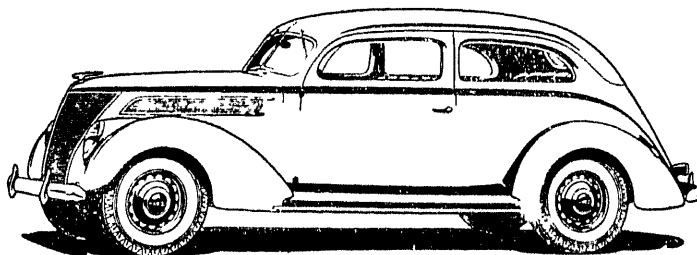
Septembrikuu esimesel poolel

Registreeritud muudatused:

(Järg.)

57. Heinrich Krivanoi ees- ja perekonnanimeks on Heinu Keskküla ning tema Mäetaguse vallas asuva segakaupluse firmaks on „H. Keskküla“.
58. „O. Krupp“, noodiaari asub Tallinn, Müürivahe 1 (enne Harju 39).
59. Emilie Kruusale pesukoda „Ideal“ asukohaks Tartu, Riia 18 (enne Lodja 11).
60. Josep Kukk lõpetanud Kastre-Võnnu v. teemaja ja oomaja, peab pagari- ja kondiitriäri Räpinas.
61. Jaan Kukli vanarauakauplus asub Tartu, Roosi 4 (enne Fortuna 14).
62. Ida Kuusik jätkab äritegevust avades Valgas, Kungla 14 toiduainetekaupluse firma all „I. Kuusik“.
63. Peeter Kvarnströmi toiduainetekauplus asub Haapsalu, Karja 9 (enne Karja 27).
64. Edward Körneri saun asub Tallinn, Raua 29 (enne Maakri 17).
65. Liisa Lamp'i, kellele kuulub Haapsalus, Jaama 6-a toiduainetekauplus, perekonnanimeks „Kallaste“.
66. Alexander Laumets'a segakauplus asub Mustvee, Tartu 16 (enne Pala v.).
67. August Leetsman'i, kes peab Kunda al. segakauplust, perekonnanimeks „Leetmaa“.
68. Rudolf Lepiku triikpesutööstus asub Tartus, Tööstuse 5 (enne Kesk 23).
69. „Karl Lepp“ segakauplus asub Võrus, Kreutzvaldi 22 (enne Tartu 11-b).
70. Johannes Lepperi, kes peab matmis-tarveteäri Tartus, Aleksandri 9, perekonnanimeks „Leppere“.
71. Emilie Leppiku toiduainetekauplus asub Tartu, Kuperjanovi 68 (enne Mäe 31).
72. Harry Limbergi speditsoonäri asub Tallinn, V. Karja 7—5 (enne V. Karja 3—6).
73. Anna Lindberg'i, kes peab Põltsamaal, Suur-Puiestee 3 õlleladu, perekonnanimeks „Lindpere“.
74. Liisa Lindeberg'i, kes peab Tallinnas, Liivamäe 20, toiduainetekauplust, uueks perekonnanimeks on „Lindsalu“.

75. F-a Mööblitööstus ja -ari „Modern“ J. Link, tööstuse asukohaks Tallinn, Ulase 14 endise Viru 18 asemel, ari asub endiselt V. Karja 1, Tallinn.
76. Mart Lippe jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Koidu 68-a lihakaupluse firma all „M. Lippe“.
77. August Ludvig'i, kes peab Kolga vallas toiduainetekauplust, ees- ja perekonnanimeks ning firmaks on „Agu Luide“.
78. Prov. J. Luik'i apteegi asukohaks on Viljandi, Lossi 38.
79. Karl Luts'u toiduainetekaupluse asukohaks Narva, Madise 17 (enne nr. 16).
80. Gustav Luuk'i restoran „Tartu“ asub Tallinn, S. Tartu mnt. 85 (enne S. Tartu mnt. 67).
81. Hilda Madisson jätkab äritegevust, avades Harku vallas toiduainetekaupluse.
82. Ferdinand Maranik lõpetanud toiduainetekaupluse Tartus, Lao 2-a, peab pruugitud asjade kauplust Tartus, Narva 2.
83. Haja Maslovski kudumistöökoda asub Narvas, Posti 57 (enne Joala 22).
84. Minna Megomanni perekonnanimeks „Megomäe“ ning tema Võrus, Kreutzwaldi 20 asuva pagariäri ja -tööstuse firmaks „M. Megomäe“.
85. Lovisa Mets'a, kes peab Valgas, Poska 6 toiduainetekauplust ja leivatööstust, perekonnanimeks „Krustein“.
86. Nikolai Mihkelsoni kes peab apteeki Rutikvere v., uueks perekonnanimeks on „Merelaid“.
87. Mihkel Murdlaine toiduainetekauplus asub Nõmme, Hiiumäe 4 (enne Nurme 63).
88. Keemiline Maalritarbetoostus „Rubol“ M. Märtnens ja Ko, Tallinn, Narva mnt. 12, usaldusühingu leping muudetud, ühingu osakapital suurenenud Kr. 12 000-ni, piiratud prokuura antud Johannes-Eduard Ressar'ile.
89. Elsa Märtnanni perekonnanimeks „Olu“ ning tema Rae v., Lagedi k. asuva toiduainete- ja riigiviinakaupluse firmaks „E. Olu“.
90. Hendrik Nieländeri perekonnanimeks „Niilend“ ning tema Tartus, Vallikraavi 10 asuva võorastemaja firmaks „Grand-Hotell“ H. Niilend.
91. Dimitri Novoseltsev jätkab äritegevust Petseri, Turupl. 9, pagariäris.
92. Arnold Nuthi, kes peab Skarjatina v. apteeki, perekonnanimeks „Nuut“.
93. Peeter Oberschneideri, kes peab toiduainete- ja piimakauplust Tartu, Aleksandri 80, perekonnanimeks „Orm“.
94. Jaan Oja talurahvatarvetekauplus asub Jõgeveste v. (enne Keeni v.).
95. Oskar Paali segakaupluse asukohaks Ahja v. (enne Tähtvere v.).
96. Arnold Palmbergi, kes peab Iisakus segakauplust, uueks ees- ja perekonnanimeks on „Arvo Palmet“.
97. Loviise Peikre lõpetanud toiduainetekaupluse Tallinnas, Kunderi 8, peab kivi- ja klaasnõudekauplust Põltsamaal, Jõgeva mnt. 15-a.
98. Anny Pihlik'u valmiskleidi- ja pesuäri asub Tapal, Pikk 17 (enne Jaama 5).
99. Mart Poissmanni, kes peab toiduainetekauplust Tallinnas, Sakala 23, uueks perekonnanimeks on „Tauli“.
100. Peeter Prantsi raamatu- ja kirjutusmaterjalikauplus asub Tartus, Raekoja 4 (enne Raatuse 10).
101. Marie Prokofjevi toiduainetekauplus asub Narvas, Sepa 22 (enne Sepa 46).
102. Artur Puksovi apteek asub Tallinn, Koidu 43 (enne Koidu 36).
103. Amanda Pällo õmblustöökoda asub Narvas, Joala 13—5 (enne Kogukonna 10—1).
104. Albert Pääro, kes peab segakauplust Järve vallas, eesnimeks „Aivo“.
105. Anna Raielo jätkab äritegevust avades Tallinn, Roosikrantsi 16 klubaratööstuse firma all „A. Raielo“.
106. Endel Reintami toiduainetekauplus asub Tallinn, Rulkoviuse 26 (enne Toomkuninga 17).
107. Georg Reose toiduainetekaupluse asukohaks Nõmme, Hiiumäe 18 (enne Hiiumäe 4).
108. Amanda Ritso lõpetanud talurahvatarvetekauplus Laiuse v., peab Tõrvas, Valga 16 söögimaja.
109. Kaubanduskontor „Iro“ I. Rosenbach, asukohaks Tallinn, Viedemanni 6 (enne Koidula 6).
110. Karl Rosenbergi, kes peab Valgas, Kesk 18 restorani, perekonnanimeks „Roolaine“.
111. Oskar Rosenbergi, kes peab Narvas, Surnuaia 21 toiduainetekauplust, perekonnanimeks „Roosiste“.
112. Aktsiaselts A. Rosenvald ja Ko, Tartu, Suurturg 8, juhatusse liige Frieda Rosenvald juhatusesse lahkunud, tema asemele valitud Robert Lipping, kelle prokuura selle töttu kustunud.
113. Robert Roosipuu raamatu-, kirjutusmaterjali- ja pudukaupluse asukohaks Narva, Joala 11.
114. Rudolf Rossmanni perekonnanimeks „Roosma“ ning tema Kehtna v. asuva koloniaalkaupluse firmaks „Rud. Roosma“.
115. Linda Rõmmer jätkab äritegevust, avades Moeäri Tallinnas, V. Viru 6 firma all Moeäri „Liis“ L. Rõmmer.
116. N. Schilling ja Ko, Tallinn, Pikk 27, import-eksportäri ja Tallinn, Dunkri 9 kərbsepiidjatööstus; täisosanikud Ivan Agntsev ja Sophie Agntsev ühingust lahkunud, sõlmitud uus täisühingu leping, osakapitaliks on Kr. 5000.—. Firmaks jääb „N. Schilling ja Ko“.
117. Riina Seemanni toiduainetekaupluse asukohaks Pärnu, Vana-Sauga 1 (enne Suur-Kulke 1).
118. Eduard Sepp'a vikatitööstus asub Kurressaares, Tallinna 51 (enne Orissaare mnt. 15).
119. Aleksander Sibul'a põllutööriistade-, masinate- ja rauakauplus asub Võru, Jüri 5-c (enne Tartu 11).
120. Feodor Smirnovi muusikariistadekaupluse asukohaks Narva, Joala 4 (enne Joala 16).

F O R D

MAAILMA JUHTIV AUTO

VOLILINE FORD ESINDUS

A/s. **MOBILE**

TALLINN, PÄRNU MNT. 24.

TEL. 482-85

Rätsepaäri

M. ANDREESEN

VABADUSVÄLJAK 10—1 (MAJAOMANIKE PANGA MAJAS) TELEF. 430-54

SÜGIS- JA TALVEHOOAJA UUDISMUSTRID
I N G L I S M A A L T KOHALE JÕUDNUD

Uudis!

FRAKI FRESCO NELJAKORDSEST
KORRUTATUD LÕNGAST

THOMAS CLAYHILLS & SON

TALLINN

Speditsoon-Laevaagentuurid-Prahtimised

Oma laod otseühenduses raudteega—Oma püksiliriaavad

Korralised laevaühendused:

Tallinn — Stokholm

Tallinn — Stettin

Telefonid: 435-58, 435-26

Kaupade osakond

Heeringad, sool, suhkur, riis, tõrv,
seebikivi, koloniaalkaubad. Õlid

Kaupade eksport

Telegrammi aadress: CLAYHILLS—TALLINN

Telefon 435-25

121. Isak Stark'i õmblustööstus asub Tallinn, S. Karja 4—4 (enne Müürivahe 33—8).
122. Kohvitööstus „A. Strauss“ asub Tallinn, Tulika 42 (enne Lembitu 25), samas avatud tee- ja teiste koloniaalkaupade pakkimine ja müük.
123. Elfriede Sülk'i perekonnanimeks „Simonson“ ning tema Krüüdneri v. asuva apteegi firmaks „Krüüdneri apteek E. Simonson“.
124. Jaan Talpak, toiduainetekaupluse asukohaks Rakvere, Aleksandri 23 (enne Posti 24).
125. Eduard Tambergi, kes peab juukse-tööstust Tallinnas, Apteegi 5, uueks perekonnanimeks „Tammets“.
126. Elise Tamm, kleidiõmblustöökoja asukohaks Tartu, Kastani 32—2 (enne Riia 1).
127. Viktor Tamm'e, kes peab Otepääl, Mäe 10 koloniaal- ja toiduainetekauplust, perekonnanimeks „Tamme“.
128. Benita Tammis jätkab äritegevust, avades toiduainetekaupluse Tallinn, Veenrenni 26.
129. „Paul Tamverk“, Haapsalu, Karja 7, triikikoda ja ajalehe „Lääne Elu“ väljaandmine, ärip. Ella Tamverk'i uueks perekonnanimeks on „Tammverk“.
130. Marie Tanevi toiduainetekaupluse asukohaks Pärnu, Karja 11 (enne Põhja 7).
131. Anton Tehve lõpetanud Harku vallas jahuveski pidamise, Martna v. jahuveskit peab edasi.
132. Akulina Tell'i toiduainetekauplus asub Tallinn, Endla 11 (enne Lai 4).
133. Keskkütte- ja veevarustustööstus „Thermoo“ Karp Ruus asub Tallinn, Telliskivi 58 (enne Kopli 11).
134. Johannes Tikmann'i, kes peab Kõnnu v. koloniaalkauplust, perekonnanimeks on „Tiikmaa“.
135. Mihkel Toomsalu jätkab äritegevust avades Tallinnas, Müürivahe 24 lillekaupluse firma all „Lilleäri M. Toomsalu“.
136. Helene Traks lõpetanud toiduainetekaupluse Tallinn, Luise 25 ja avanud Tallinn, Sõja 11-b toiduainetekaupluse firma all „H. Traks“.
137. Anna Treuhold'i söögisaal asub Kuressaares, Lossi 19 (enne Tolli 20).
138. Alide Truus'i segakauplus ühes riigipiirituse- ja viinamüügiga asub Kodijärve v. (enne Ropka v.).
139. Timofei Tšernõšev'i segakaupluse asukohaks Jõhvi al. (enne Järve v.).
140. Kinnitus Aktsiaselts „Turis“, Tallinn, Pärnu 6, põhikiri muudetud, firmaks on „Kindlustusaktsiaselts Turis“.
141. Juuksetööstus „Endla“ O. Tõnisson ja L. Arhipova, Tallinn, Keskkalamaja 2, täisosanik Lidia Arhipova lahkunud, kelle asemele astus Hilda Kütt, firmaks jääb Juuksetööstus „Endla“ O. Tõnisson ja H. Kütt.
142. Jaak Ungerson'i naha- ja tubakakauplus asub Viljandis, Lossi 25 (enne Tartu 11).
143. Jaan Uus jätkab äritegevust elusloomade ja lihaga kauplemise alal Tallinn, Keskk-Luha 5—1.
144. Taavi Varik'a kalakonservitööstuse asukohaks Tallinn, Võrgu 3.
145. Kuno Veidemann'i pruugitud raamatute kauplus asub Tartu, Gustav Adolphi 8 (enne Ülikooli 8).
146. Rudolf Veske rohu-, värvi- ja kosmeetikaäri „Ilo“ asukohaks Võru, Jüri 5-c (enne nr. 5).
147. Oskar Viikmann'i perekonnanimeks „Viik“ ning tema 1) Tallinnas, Raekoja hoones asuva kellakaupluse firmaks „Oskar Viik“ ja 2) Tallinnas, Toompuiestee 15 asuva kristallklaasi lihvimise tööstuse firmaks „Kristallklaasi lihvimise tööstus „Briljant“ O. Viik“.
148. Karl Viksi autotarvete müük asub Pärnus, Kalevi 51 (enne Kuninga 36).
149. Hans Vilmansen, kellele kuulus Tallinn, Uus-Tatari 3 piimatalitus, surnud; ettevõtte tegevust jätkavad pärijad lesk Mathilde Vilmansen ja alaealine poeg Helmut Vilmansen firma all „Hans Vilmansen'i pärijad“.
150. Voldemar Virkus'e segakauplus asub Vana-Vändras, Massus (enne Tori v.).
151. Anna Öepa pudu-, kootud asjade ja kosmeetikakaupluse asukohaks Pärnu, Laidoneri 14 (enne Jänesselja 4).
152. Elise Öunapuu, kes peab Haapsalus, Posti 10 suka- ja jalanõudekauplust, perekonnanimeks „Parves“.
153. Ida Ümariku toiduainetekauplus asub Võrus, Kreutzvaldi 37 (enne Karja 32).

Firma tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. Adele Adamson, Tallinn, Roopa 1, pudukauplus.
2. Saaremaa Autobuse Liinipidajate Ühing, Adfeldt, Hannus, Johannes ja Teern, Kuressaare, Tõlli 18, autobuseliinide pidamise ettevõtte.
3. Konrad Bergstein, Tallinn, Koidu 80, leivatööstus.
4. Ester Frank, Tallinn, Kaupmehe 33—40, traksitööstus.
5. L. Hani, Tallinn, Imanta 31, pagaritööstus.
6. Joosep Heintuk, Tallinn, Tsemendi 8, toiduainetekauplus.
7. August Janter, Tartu, Narva 173, viljakauplus.
8. J. C. Johansen ja Ko, Tallinn, Viru 20—5, agentuuräri.
9. Evald Juurik, Tudu metstk., kraavikaevamise töö.
10. Pansion A. Jürgenson, Narva-Jõesuu, Mere 3.
11. Erna Kaldas, Tallinn, Soo 9, lihakauplus.
12. J. Kais, Jõhvi, Turuplats 3, riide-, tubaka- ja koloniaalkauplus.
13. Elfriede Kelvets, Pärnu, Riia 57, nõude- ja toiduainetekauplus.
14. Elmar Kirotar, Rápina metstk., metsatööstus.
15. Aleksander Kits, Pürsalu v., Kabeli k., segakauplus.

16. „E stotekstiil“ bareti- ja kudumistöös-
tus Jakob Klompus ja Ko, Tallinn, Uus 28.
17. T. Kosõrev, Elva, Vene 2, pansion.
18. Kaubanduskontor V. Kõrver ja R. Sarv,
Tallinn, Hobuse 2.
19. H. Kõgard, Valgjärve v., metsatööstus.
20. Ada Köhler, Rae v., Lagedi jaama juu-
res, toiduainetekauplus.
21. M. Kütt, Valga, Uus 8, toiduainetekaup-
lus.
22. Ferdinand Landsmann, Valga.
Kungla 14, toiduainetekauplus.
23. E. Leisson, Viljandi, Uueveski 1, toidu-
ainetekauplus.
24. Pagari- ja kondiitriäri J. Lepits, Narva,
Posti 60 ja Narva-Jõesuu, Vabaduse 30.
25. Pauline Lepp, Tallinn, Vaimu 4, toidu-
ainetekauplus.
26. Meinhard Luigas, Lohusuu v., paga-
riäri ja toiduainetekauplus.
27. Jaan Lõo, Koiola v., segakauplus.
28. J. Maasikas, Tallinn, Prii 15, toiduaine-
tekauplus.
29. Alide Malberg, V.-Maarja, teemaja.
30. Moeäri „Liis“ L. Mäikus, Tallinn, V.-
Viru 6.
31. Friedrich Masing, Tartu, Kreutzvaldi
46, liha- ja vorstikauplus ja Võrus, Tartu
20, liha- ja vorstikauplus.
32. Alide Metsapa, Tallinn, Sakala 9, toi-
duainete- ja piimakauplust.
33. Johannes Metsis, Rapla v., Rapla ale-
vikus, koloniaalkauplus.
34. Pagariäri Marie Miitan, Narva, Suur 19.
35. Johannes Mäeots, Rannu v., tuule-
veski.
36. Mart Mölder, Hallingu v., tuuleveski.
37. Narva Lihunikud Selts, Narva,
Linnatapamaja, soolte puhastamise ettevõte.
38. A. Paas, Pärnu, Rüütli 37, mänguasjade-
ja lilledekauplust.
39. Rosalie Paavel, Tartu, Tähe 62, toi-
duainetekauplus.
40. Meeri Pank, Rakvere, Tallinna 71, toi-
duainetekauplus.
41. Klaara Paulner, Nõmme, Sakala 5,
toiduainetekauplus.
42. Kristjan Penjam (Pärnsalu), Taali v.,
metsatööstus.
43. Oskar Pezold, Tallinn, Toompst. 26, puu-
hoov.
44. Anna Prenski, Tallinn, S. Tartu 1,
pruugitud riiete ost ja müük.
45. Einelaud A. Purkin, Narva, Kulgu sadam.
46. Salme Pärn, Tartu, Vene 17, pudu-
kauplus.
47. Eduard Raig, Tartu, Herne 14, liha-
kauplus.
48. Agnes Rammo, Mõisaküla, Vabriku 12
(enne Kiikre t.) toiduainetekauplus.
49. Voldemar Reva, Esna v., toiduainete-
ja lihakauplus.
50. L. Riis, Tallinn, Lauupeo 7, pudukauplus.
51. Jaan Riska, Saksi v., segakauplus.
52. Pilvi Roode, Tallinn, Keskk-Sõjamäe 8,
toiduainetekauplus.
53. Oskar Roosi, eluk. Päre v., metsatööstus.
54. Moeäri „Liis“ L. Rõmmer, Tallinn,
Vana-Viru 6.
55. L. Schadsunsky, Narva, Joala 17, rät-
sepatöötuba.
56. J. Schleicher, Kärü metskond, metsa-
tööstus.
57. Tallinna valmisriiete ladu M. Schul-
mann, Tallinn, Mundi 3, valmisriieteäri.
58. V. Siimann, Tallinn, Sauna 3, raadioapa-
raatide chitamine.
59. Rudolf Sikk, Valga, Vabaduse 45, liha
ja loomadega kauplemine.
60. Kaubamaja Uus Turg J. ja V. Sori,
Tallinn, V. Viru 8, majatarvete-, raudkaup-
pade- ja seemnekauplus.
61. Ferdinand Steinberg, Tartu, Kala-
turg 3, vanakraamikauplus.
62. Kunstsarvetööstus „Galaliit“ A. Suivi ja
K. Ventzer, Tallinn, Kungla 26.
63. Rae meierei, V. Susi, Rae v.
64. Peraküla saeveski A. Targama ja
T. Koppelmann, Nõva v., saeveski.
65. Paul Teetsov, Tallinn, Sõja 11-b, toi-
duainetekauplus.
66. S. Teplenkov, Järvesuu v., segakauplus.
67. Juliane Thomson, Tartu, Kalevi 70,
toiduainetekauplus.
68. H. Traks, Tallinn, Luise 25, toiduainete-
kauplus.
69. Voldemar Vassiljev, Tallinn, Suur
Tartu mnt. 25, pruugitud asjade kauplus.
70. Liisa Veltman, Pärnu, Kuressaare mnt.
9, toiduainetekauplus ja pagaritööstus.
71. Albert Vessik, Salme v., Järvel, res-
toran.
72. Pauline-Mathilde Vimberg, Vi-
hula v., pansion.
73. Erna Visso, Tallinn, V. Kompassi 18,
toiduainetekauplus.

Septembrikuu teisel poolel

Registreeritud firmad:

1. E. Abermann, Tallinn, Kaupmehe 12,
toiduainetekauplus, ärip. Elma Abermann.
2. Friedrich Akkermann, Petseri v., poti-
sepatööstus.
3. E. H. Baumann, Tallinn, S. Tartu
mnt. 81, saapapealsetööstus, ärip. Elfriede
Harriette Baumann.
4. Nikolai Bockfeld, Tallinn, Mancesi 7—6,
agent (raadio, jalgrattad, õmblusmasinad).
5. Aksel Bohberg, Tallinn, Tobiase 21—2,
elusloomade ja liha ost-müük.
6. Vana apteek K. Donner, Haapsalu, Jaa-
ni 2, ärip. Konstantin Donner.
7. A. Eestalu, Peetri v., segakauplus, ärip.
Ants Eestalu.
8. Keemiatööstus U/tl. „ATEKS“, F. Engel,
K. Gefvert ja K. O., Tallinn, Lai 32, usal-
dusühing, täisosanikud Friedrich Engel,
Konstantin Gefvert, ühingu osakapital
Kr. 5.500.—.
9. S. Graf, Tallinn, Rackoja pl. 1, rätsepa-
tarvete- ja pudukauplus, ärip. Sinaida Graf.
10. E. Handt, Tallinn, Kullasepa 11, pesu-
kauplus, ärip. Elsa Handt.
11. K. Hunt, Tallinn, Rackoja 18—3, söögi-
saal, ärip. Kadri Hunt.
12. Artur Jaanus, Saku raudteejaam, eine-
laud.

13. Lidia Jaeger, Tartu, Meltsiveski 32, toiduainete- ja piimakauplus.
14. Tatjana Juhanson, Pärnu, Laidoneri 13, toiduainetekauplus.
15. M. Kihu, Tartu, Turu 16, vanakraami-kauplus, ärip. Minna Kihu.
16. J. Kiis, Tartu, Rackoja 15, toiduainete- ja piimakauplus, ärip. Juuli Kiis.
17. J. Kool, Olustvere v., segakauplus, ärip. Johannes Kool.
18. Adele Koppelman, Türi, Viljandi 5, segakauplus.
19. Mõöblikauplus V. Leis, Tallinn, Pärnu mnt. 29, ärip. Valentine Leis.
20. G. Leppik, Sangaste v., villatööstus, ärip. Gustav Leppik.
21. A. Lindmäe, Narva-Jõesuu, S. Lootsi 12, toiduainetekauplus, ärip. Anna Lindmäe.
22. Olga Lurje, Petseri, Turuplats 11, piima-, piimasaaduste- ja aiaviljakauplus.
23. Ed. Mark, Tartu, Narva 157, saapatöös- tus, ärip. Eduard Mark.
24. M. Maser, Tartu, Rackoja 25, piimakaup- lus, ärip. Marie Maser.
25. Vasiili Matsalu, Rakvere, Narva 18, riidekaltsude ost ja müük.
26. Helene Mölder, Tallinn, Telliskivi 13, lihakauplus.
27. A. Olesk, Vastse-Kuuste v., ränd-sae- veski, ärip. Aksel Olesk.
28. Leena Otter, seemnekauplus, Tallinn, Pärnu mnt. 4.
29. Aug. Pappel, Tallinn, Loode 1-a, liha- kauplus, ärip. August Pappel.
30. Karja mineraalsöötade tööstus Olga Ren- nat, Tallinn, Kopli 38, mineraalsoolade segu valmistamine ning pakkimine, proku- rist August Kingo.
31. O/Ü. Saaremaa Parketitööstus, Kuressaare, Püha mnt. 27, parketi, uste ja aknaraamide ning laua- ja muu ehitusma- terjali valmistamine. Juhatuse liikmed: Jo- hann Sikk, Oskar Sepp, Aleksander Kool ja Johannes Suurpere, põhikap. Kr. 30.000.—
32. M. Saks, Tartu, Tähe 65, rohu- ja värvi- kauplus, ärip. Martha Saks.
33. Felix Sau, Tallinn, Mäekalda 6, toidu- ainetekauplus.
34. H. Schults, Viljandi, Tallinna 44, toidu- ainetekauplus, ärip. Helmi Schults.
35. Johannes Tamme, Tallinn, Koidu 97—9, toiduainetekauplus.
36. Aleksei Tohver, Pärnu, Kuressaare mnt. 7, pagariäri.
37. Saapaliistutööstus „Kalevipoeg“, G. Tuu- leveski ja Ko, Tallinn, Pärnu mnt. 103, täisosanik Gustav Tuuleveski, Johannes Uidik, Elvine Kivistik, ühingu osakapital Kr. 2.250.—
38. E. Tõnts, Tartu, Puicstee 45, pagariäri ja -tööstus, ärip. Emeline Tõnts.
39. Vorstitööstus „Iver“, I. Vester, Narva, Tuleviku 19, ärip. Jaan Vester.
40. Margarete Väiko, Petseri, Tartu 56, sega- kauplus.
2. Oskar Amende raud- ja terasasjadekaup- luse asukohaks, Pärnu, Kalevi 3 (enne Riiutli 1).
3. Georg Antipov avanud saapatööstuse Narvas, Joala 22, varem registreeritud saa- pakauplust Narva, Joala 20 ja Narva-Jõe- suu, Vabaduse 19 peab edasi, kõiki ühise firma all „G. Antipov“.
4. Peeter Arensi lina- ja viljakaupluse asu- kohaks Võru, Võrusool, enne Võru vallas.
5. Aleksander Barot'i perekonnanimeks „Parve“ ning tema Tapal, Niguli pst. 12 asuva pagari- ja kondiitriäri firmaks „Aleksander Parve“.
6. Rosa Berkovič jätkab äritegevust avades meeste valmisriietari Tallinnas, S. Tartu m. 17.
7. Valmisriietekauplus „ODAV“, I. Berson, asukohaks Narva, Posti 73-a (enne Joala 14).
8. Emilie Blaufeldt'i kummi- ja metall- templite tööstuse asukohaks Tallinn, Vene 13.
9. Voldemar Blumenfeldt'i perekonnanimeks „Lume“ ja tema trukikoja asukohaks Pärnu, Malmö 12 (enne Malmö 23).
10. Jüri Bürgen'i, kes peab Türis, Paide 9 toiduainetekauplust, perekonnanimeks „Kal- met“.
11. Eesti Metsa ja Tselluloosi Aktsiaühing, Tallinn, Pärnu m. 10, juhatuse liikmeks valitud Rahuleid Kask.
12. Eesti Raamatupidajate ja Kontoriametnike Vastastikune Abiandmise Selts, Tartu, Gus- tav Adolfi 6, lahkunud juhatuse liikmed Voldemar Aidnik, Johan Blumberg, Albert Kert ja Voldemar Kool; juhatuse liikme- teks valitud August Pärjel, Jaak Strommel, Jaan Pill, Ferdinand Kruus.
13. Kinnitus Aktsia-Selts „EESTI UNION“, Tallinn, S. Karja 18, põhikiri muudetud, uueks nimeks on „Kindlustusaktsiaselts EESTI UNION“. Juhatuse liikme Johan- nes Reintali perekonnanimeks „Reintalu“; juhatuse liikmeks valitud Eduard Kanep, kollektiiv-prokuura antud Vassili Kupffer'ile.
14. Jakob Essenson'i perekonnanimeks „Elistve“ ning tema Narvas, Peetri turg asu- va riidekaupluse firmaks „J. Elistve“.
15. Gustav Glaaser'i, kes peab Petseri v. jahuveskit ja laualõikust, ees- ja perekonna- nimeks ning firmaks „Kustav Klaas“.
16. Johannes Grauber'gi perekonnanimeks „Tali“ ning tema Narvas S.-Kreenholmi pr. 53 asuva toiduainetekaupluse firmaks „J Tali“.
17. Roman Grossthal'i, kes peab Nõva v. jahu- ja saeveskit, perekonnanimeks „Suur- org“.
18. Minna Gutmann jätkab äritegevust, ava- des toiduainetekaupluse, Tallinn, Kungla 22.
19. Herman Hendrikson jätkab äritege- vust, avades Tallinn, Liivalaia 3, lihakaup- luse.
20. Marie Hendrikson'i segakauplus asub Häädemeeste v.
21. Valter Hansen'i pärijad lõpetanud ape- teegi Haapsalus, Jaani 2, samas asuvat mi- neraalvete-tööstust peavad edasi.

Registreeritud muudatused:

1. Hermann Abram'i talurahvatarvetekaup- luse asukohaks Tallinn, Pärnu mnt. 72.

22. Oskar Hermann lõpetanud toiduainetekauplust Tartus, Tallinna 16 ja avanud pagariäri Tartus, Raekoja 40.
23. August Hironi perekonnanimeks „Heinaste“ ning tema Kõlleste v. asuva jahuveski firmaks „Liismiti vesiveski August Heinaste“.
24. Daniel Hirv peab sega-, riigiviina- ja piiritusekauplust Kulje v.
25. Adolf Imhof avanud juustutööstuse Rapla v., Kuusiku riigimõisas.
26. Leo Iverseni komisjoniäri asukohaks Tallinn, Harju 21 (enne Lai 43).
27. Konstantin Jaiki köitekoja asukohaks Tartu, Poe 9 (enne Jaama 36).
28. Ludvig Jakobson lõpetanud Narvas, 7. Pectri 4 toiduainete- ja piimakauplust ja avanud Narvas, Tuleviku 10 heeringate-lao.
29. Hans Jaksi Voltveti vallas asuva ettevõtte ärialaks talurahvatarvete-, õlle- ja riigiviinakauplus.
30. Jõgeva apteek Proviisor L. Jaukeri Pärijad, Jõgeva al., Suur 2 asuv apteek koos värvi- ja kosmeetikakauplusega üle läinud kaaspärijale Harald-Ilugo-August Jauker'ile, kes jääb edasi tegutsema ainuisikliku äripidajana firma all „Jõgeva apteek Dr. pharm. H. Jauker“.
31. Linda Johanson'i toiduainetekaupluste asukohaks Tartu, Kalevi 71 (enne Tähe 72).
32. Jüri Jürmanni, kes peab Kloostri vallas segakauplust, perekonnanimeks „Lillemaa“.
33. Nikolai Kallas'e, kes peab Nehatu v. jahuveskit, eesimeks „Lembit“.
34. Hans Kanamanni kes peab Märjamaa v. jahu- ja saeveskit, perekonnanimeks „Kanamäe“.
35. Johannes Karu ees- ja perekonnanimeks Juhan Vaikla, kes lõpetas saapakaupluste Pärnus, Karja 15 ja avas samas kohas kingsepatöökoda firma all „J. Vaikla“.
36. „Kalaproduct“ Vladimir Klaasseni kala-tööstuse asukohaks Pärnu, Kalevi 38 (enne Loosi all).
37. Irgrid Klaus'i, kes peab Võrus, Kreuzwaldi 19-a puusärgi- ja ristikauplust, perekonnanimeks „Torpats“.
38. Alexandre Kouchliou sebiladu asukohaks Tallinn, Uus-Sadama 10 (enne Narva m. 62).
39. H. Krack & Ko Tartu osakonna asukohaks Tartu, Poe 9 (enne Kauba 15).
40. Jakob Kreppi toiduainetekaupluste asukohaks Tartu, Rääni 21.
41. „Krier & Orav“ stantsimise töökoda, asukohaks Tartu, Magasini 12-a (enne Küüni 1) ja täisosaniku August Krieri perekonnanimeks „Rahuvarm“ ning firmaks Stantsimise töökoda Rahuvarm ja Orav.
42. Eduard Krüger, kes peab Paasvere v. jahuveskit, perekonnanimeks „Möldre“.
43. August Kuhl lõpetanud lina- ja linaseemnekaupluste Petseris, Riia 9 ja alanud tegevust vilja- ja lina-sisseostu alal Petseris, Riia 45-a.
44. Ellen Kurimo pudu- ja pesukaupluste asukohaks Tallinn, Liivalaia 37 (enne Pärnu mnt. 26).
45. Anna Kuusk'i, kes peab toiduainetekauplust Kuressaares, Pikk 27, perekonnanimeks „Reeva“.
46. Johan Kuulman, kes peab Tahkuranna v. segakauplust, ees- ja perekonnanimeks ning uhtlasi firmaks on „Juhan Kuulme“.
47. Liisa Kõvas'i ees- ja perekonnanimeks ning uhtlasi tema Valgas, Võru 5 asuva toiduainetekaupluste firmaks „Elisabet Vardul“.
48. Leonhard Lapast-Laasi paberkotitööstuse asukohaks Tallinn, Vesivärava 24 ja firmaks „Paberist koti tööstus Leonhard Laast-Laas“.
49. Elisabet Laas lõpetanud toiduainetekaupluste Pärnu, S. Sepa 3; toiduainetekauplust Pärnus, Promenadi 18 peab edasi.
50. Leida Labenti toiduainetekaupluste asukohaks Tartu, Gustav Adolfi 37.
51. Paul Lall avanud elektri installatsiooni-tööde ettevõtte Tartus, Võidu 13. Sama asukoha järele varem registreeritud elektrotehnika- ja tehnikaäri peab edasi.
52. Karl Leiburgi perekonnanimeks „Leibur“ ning tema Sõmerpalu v. asuva apteegi firmaks „Osula apteek Prov. K. Leibur“.
53. Elisabet Leinbock'i kirjutusmaterjali- ja tarveteäri asukohaks Võru, Katarina 9 (enne Kreuzwaldi 38).
54. August Lelli diivanitööstuse asukohaks Tartu, Kalevi 18 (enne Lao 5).
55. Kristjan Leppikoff'i kes peab Kahkva v. segakauplust, perekonnanimeks „Lepiko“.
56. Aleksander Lukk, dipl. ins., asukohaks Nõmme, Muru 1 (enne Tallinn, S. Pärnu mnt. 17—1).
57. Johannes Lumi lõpetanud liha- ja vorstikaupluste Võrus, Jüri 13-a ja avanud Võrus, Jüri 5-c jalanõudekaupluste.
58. Elmi Lüde lõpetanud toiduainetekaupluste Tallinn, Hollandi 20 ja avanud Tallinn, Madara 15 toiduainetekaupluste.
59. Karl Mandel'i elektromehaanika- ja parandustöökoda asukohaks Tallinn, Sauna 1 (enne Kaupmehe 11-a).
60. Jüri Martini firma asukohaks Tartu, Aleksandri 13 (enne Soola 25), kus tegutseb tiseritetarvete müügi alal endise küttepuudeäri asemel.
61. Ilmar Martinsoni, kes peab Lehtse v. koloniaalkauplust, perekonnanimeks „Martsoo“.
62. Edgar Meier peab Ulila v. tuuleveskit, enne pidas Rõngu vallas.
63. Iclene Men-Minn jätkab äritegevust avades Tallinnas, Endla 62-a pudukaupluste firma all „H. Men-Minn“.
64. Jakob Nagelsoni, kes peab Kastrevõnnu v. toiduainetekauplust, perekonnanimeks „Naglas“.
65. Johannes Neeruti, kes peab Soosaare v. saeveskit, eesimeks „Juhan“.
66. Juuksetööstus „Alfa“, Aleksandra Nilov, asukohaks Tallinn, Raekoja pl. 16—2 (enne Viru 13).
67. Leopold Nuuti, kes peab Asuküla vallas segakauplust, perekonnanimeks „Niinemets“.
68. Elfriede Olberg'i, kes peab tarbeainete- ja õllekauplust Kambja v., perekonnanimeks „Neumann“.

69. Johannes Paabo jätkab oma nimel äritegevust Tartus, Ülikooli 34 asuvas kohvikus firma all „Joh. Paabo kohvik „Central“.
70. Leena Pajo segakaupluse asukohaks Rakvere, Pikk 62 (enne Tartu 8).
71. Minna Pajo ettevõtte, Tartus, Raekoja 19, firmaks „Rohu- ja värvikauplus M. Pajo“.
72. Benjamin Pavlovsky lõpetanud Pärnus, Kalevi 32 kudumistööstuse, samas asuvat kudumistöõdekauplust peab edasi.
73. Jüri Petersoo (endine perekonnanimi Peterson) lõpetanud Tartus, V. Tähe 5 keemiatööstuse ja avanud Keila alevi apteegi firma all „Keila apteek J. Petersoo“.
74. Rudolf Pindus'e raua- ja plekitööstuse ja ehitusmaterjalikaupluse asukohaks Tallinn, Pärnu mnt. 35.
75. Nikolai Pull avanud Kihnu v. mootorjahuveski; segakauplust samas vallas peab edasi.
76. Hermann Päss jätkab äritegevust avades Tallinnas, Sakala 9 toiduainete- ja õllekauplust.
77. Alfred Rackson'i, kes peab Voltveti v. jahu- ja saeveskit, perekonnanimeks on „Rae“.
78. Leete Rahu kirjastus „Autojuht“ asukohaks Tartu, Kastani 7—2 (enne Veski 43—3).
79. Johannes Reinhold'i perekonnanimeks „Reinut“ ning tema Narvas, Joala 21 asuva apteegi firmaks „Joala apteek J. Reinut“.
80. Nikolai Roosa, kes peab Vana-Põltsamaa vallas jahuveskit, ees- ja perekonnanimeks Enn Terasmäe ning tema firmaks „E. Terasmäe Kamari veski“.
81. Aleksander Ruttas'e metallitööstuse asukohaks Tartu, Suurturg 15 (enne Vladimiri 1).
82. Aleksander Ruusmann, kes tegutseb metsatööstuse alal Jäärja v., perekonnanimeks „Ruus“.
83. Rudolf Ruster'i, kes peab Veriora vallas segakauplust, perekonnanimeks „Roomets“.
84. Elfriide Scheer'i Tallinnas, Pühavaimu 8 asuva posamenditööstuse firmaks „Posamenditööstus „Priima“ E. Scheer“.
85. „Kaubamaja H. Schwallbach“, Kuressaare, Kauba 7, prokuura antud Marie Thomson'ile.
86. Johan Semm'i, kes peab Võrus, Tartu 9 raamatukauplust, perekonnanimeks „Semmiste“.
87. Karl Siitan lõpetanud autobuseliini pidamise Tallinn-Nõmme vahel, kaubaveoettevõtet Tallinn, Pärnu mnt. 131, peab edasi.
88. Karl Sikk algab äritegevust esinduste alal Tartus, Kooli 18 firma all „K. Sikk“.
89. Johannes Silberg'i perekonnanimeks „Sildre“ ning tema Kloostri v. asuva koloniaalkaupluse firmaks „J. Sildre“.
90. Gustav Sokk peab jahu- ja saeveskit Rootova vallas.
91. Karl Sotnik'u matusetarveteäri asukohaks Tartu, Poe 9 (enne Suurturg 9).
92. Juhan Speek'i saapatööstuse ja -kaupluse asukohaks Tartu, Kauba 13 (enne Kauba 15).
93. Kaubanduskontor N. Strauch ja A. Wulff, Tallinn, Aia 8—1, täisosanik Nikolai Strauch täisühingust lahkunud, ettevõtte tegevust jätkab ainuisikliku äripidajana Anette Wulff, firma all „Kaubanduskontor A. Wulff“, prokuristik on Hellmuth Wulff.
94. Agnes Sunduk'i perekonnanimeks „Ojandi“ ning tema Triigi v. asuva koloniaalkaupluse firmaks „A. Ojandi“.
95. Jaan Taalmani toiduainetekaupluse asukohaks Tallinn, Vismari 17 (enne Koidu 86).
96. Juuli Tamme toiduainetekaupluse asukohaks Pärnu, Brackmanni 4.
97. Karl Tamm jätkab äritegevust avades toiduainetekaupluse Tartu, Puiestee 14.
98. Johannes Tammin'i, kes peab toiduainetekauplust Tartus, Lootuse 13, eesnimeks „Juhan“.
99. K.-M. Vennad Tamverk, Haapsalu, Karja 5, täisosanik Hugo Tamverk täisühingust lahkunud, tema asemele astunud täisosanikuks samade õiguste ja kohustustega Eliise Tamverk.
100. Salme Teller'i, kes peab pagariäri- ja kohvikut Põltsamaal, K. Pätsi 6, perekonnanimeks „Sööt“.
101. Karl Timberg'i, kes peab Lelle v. segakauplust, perekonnanimeks „Timber“.
102. Johanna Tinit'si mee- ja lambivarjudeäri asukohaks Tallinn, Nunne 11 (enne Tattari 4).
103. Alide Torger'i toiduainete- ja piimakaupluse asukohaks Tallinn, Liivalaia 103 (enne Suur-Juhkentali 41).
104. M. Udikas'e jalanõudekaupluse asukohaks Pärnu, Tallinna mnt. 4 (enne Jänesselja 13).
105. Kaubandus-Tööstus Osühisus „Unitas“ Tallinn, Pärnu mnt. 60, juhatarest lahkunud surma läbi Otto Edenberg, juhatause liikmeks valitud Robert Jaksalu.
106. Alide Vahtberg'i, kellele kuulub toiduainetekauplus Pärnu, Karja 42, perekonnanimeks „Valdaru“.
107. Johannes Valdmann lõpetanud toiduainetekaupluse Rakveres, Vaksali 17; peab samasugust kauplust Rakveres, Rägavere tee 10.
108. Rudolf Vasemägi ettevõtte asukohaks Tartu, Teguri 51 (enne Aleksandri 114) ja ärialaks kasukanahkade ümbertöötamise tööstus.
109. Armide Vesckberg'i, kes peab Kärklas, Vilmsi 6, segakauplust, uueks perekonnanimeks on „Veskimäe“.
110. Aleksander Viiberg'i toiduainetekaupluse asukohaks Narva, Kreenholm-Kulgu maja 42 (enne 7. Peetri 21).
111. Johannes Vilman'i, kes peab jahuveskit Taebla v., perekonnanimeks Viilmaa.
112. Natalie Visnapuu toiduainetekauplus asub Valgas, Vabaduse 41 (enne Võru 4).
113. Alviine Välba jätkab äritegevust avades Narvas, Joala 18 kondiitriäri firma all „A. Välba“.
114. Amalie Värnik'u toiduainetekaupluse asukohaks Valga, Kesk 2 (enne Lai 25).
115. Jaan Wöhrmann'i perekonnanimeks „Voorema“ ning tema Türi l. asuva ettevõtte firmaks „Dr. Voorema telliskivitehas ja keraamikatööstus“.
116. Josep Zernand'i, kes peab Räpina alevikus segakauplust, ees- ja perekonnanimeks ning firmaks „Joseph Sermandi“.

Firma tegevuse lõpetamine
registreeritud:

1. Heinrich Aednik, Tartu, Kesk 45 (enne Riia 30) toiduainetekauplus.
2. Andrei Almasov, Petseri, Sepa 18, koloniaalkauplus.
3. A. Ansip, Tartu, Uus 30-a, toiduainete- ja piimakauplus.
4. R. Dils, Tartu, Kütini 1 ja Tallinn, Vabaduse pl. 7, juuksetööstus.

5. Sinaida Eberhard, Rakvere, Vilmsi 4, toiduainetekauplus.
6. Koloniaalkauplus J. Ernestsaks, Tallinn, Estonia pst. 15.
7. Alida Finger, Tallinn, Sakala 9, toiduainete- ja õllekauplus.
8. Simon Ginsburg, Tallinn, Raekoja pl. 1, pudu- ja rätsepatarvetekauplus.
9. Restoran „Maxim“ G. Ilja, Nõmme, Turuplats 1.

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

7. oktoobril, 1937. a.

AKTIIVA

PASSIVA

1. Kattevara:		1. Põhikapital	5.000.000.—
kuld: rahas ja kangides	34.214.778.66	2. Tagavarakapital	908.496.77
välisraha	16.885.214.45	3. Jooksvad kohustused:	
2. Vahetusraha	972.446.29	a) pangatähed liikvel	47.168.116.—
3. Sisevekslid:		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	9.981.404.68	valitsuse	25.415.605.12
põllumajandusl.	2.978.993.37	pankade	6.556.731.77
metsatööstusl.	96.680.36	teised	2.953.057.18
4. Laenuid:		4. Muud passivad	11.026.989.97
valitsusele	—		
teistele*)	10.101.54.88		
5. Kinnis- ja vallasvara	3.393.815.04		
6. Muud aktivad	21.004.409.08		
	<u>99.028.996.81</u>		<u>99.028.996.81</u>

Kattevara vahetuskord jooksvate kohustustega: 62,25%.

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 1.636.460.24.

JUHATUS

Toiduainete turg.

London. 8. X 37.

Bacon, kaal 112 ingl. naela	
Iiri	sh. 92/- — 101/-
Daani	99/-
Hollandi	95/-
Eesti	92/-
Rootsi	95/-
Poola	92/-
Nisu, kaal — 496 ingl. naela = 225 kg	
Northern Manitoba	sh. 53/3
Rosario Santa Fe	sh. 39/9
Jahu, kaal — 140 ingl. naela = 63,5 kg	
Good Canadian	sh. 20/3
Odrad, kaal — 112 ingl. naela = 50 kg	sh. 8/9
Kaerad, kaal — 112 ingl. n. = 50 kg.	sh. 9/9
Linad, cif per tn.	
Livonian, Basis Risten	£ 85/-
Tovs Soviet	„ 80/-

Manchester.

Või. 8. X 37.

Eesti	sh. 129/- — 131/-
Läti	129/- — 131/-
Soome	134/- — 136/-
Rootsi	134/- — 136/-
Daani	140/- — 143/-
Uus-Meremaa, finest	135/-
„ first	132/-
Hamburg.	
Nisu.	
Sisemaa, 50 kg eest	
Manitoba I, cif 100 kg eest term. \$	5.94
Hard Atlantic, cif 100 kg eest term. „	6.10
Rukis 1000 kg eest	
La Plata, Hamburgis	sh. 176/
„ „ Amsterdamis	174/

Suhkur, cwt. (50 kg)		Või, Berliinis,	
toores	sh. 6/3 ³ / ₄ —6/6 ³ / ₄	Deutsche Markenbutter	Rmk. —
Belgia	"	Feine Molkereibutter	" —
Tšehhi	" 7/1 ¹ / ₂	Molkereibutter	" —
Poola	" 7/1 ¹ / ₂	Landbutter	" —
Holland	"	Kochbutter	" —
Riis, Burmah II	Rmk. 10.50		

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	29. IX	30. IX	1. X	2. X	4. X	5. X	6. X	7. X	8. X	9. X	11. X
Frank	144.60	144.54	144.54	151.87	150.28	150.28	150.34	150.21	150.21	149.50	149.15
Dollar	4.9462	4.9497	4.9520	4.9560	4.9552	4.9527	4.9552	4.9550	4.9537	4.9542	4.9557
Rootsi kroon	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395
Daani kroon	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400
Norra kroon	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900
Saksa mark.	12.327	12.337	12.342	12.345	12.342	12.328	12.332	12.335	12.333	12.332	12.337
Soome mark	226.15	226.15	226.15	226.15	226.10	226.10	226.12	226.15	226.15	226.10	226.10
Floriin	8.9531	8.9518	8.9568	8.9612	8.9618	8.9575	8.9612	8.9631	8.9593	8.9590	8.9643
Liira	93.98	94.06	94.10	94.40	94.17	94.10	94.18	94.15	94.14	94.12	94.17
Helveetsia fr.	21.541	21.552	21.562	21.570	21.565	21.530	21.530	21.535	21.548	21.521	21.542
Tšehhosl. kr.	141.37	141.50	141.43	141.50	141.56	141.51	141.62	141.62	141.56	141.56	141.56
Belga	29.372	29.392	29.405	29.425	29.418	29.395	29.405	29.402	29.395	29.392	29.407
Peseeta	47.250	47.250	47.250	47.250	47.250	47.250	47.500	47.500	47.500	47.500	47.500
Silling	26.25	26.25	26.25	26.25	26.21	26.31	26.28	26.28	26.28	26.28	26.28
Slott	26.18	26.21	26.21	26.21	26.18	26.25	26.18	26.21	26.21	26.21	26.18
Pengo	25.09	25.09	25.09	25.09	25.—	25.—	25.—	25.—	25.—	25.—	25.—
Latt	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25
Eesti kroon.	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25
Litt	29.37	29.37	29.37	29.37	29.37	29.37	29.37	29.37	29.37	29.37	29.37
Tšerv	—	—	—	—	—	26.26	26.26	27.26	26.26	26.26	26.26
Höbe p/unts	197 ⁷ / ₈	191 ¹³ / ₁₆	191 ¹³ / ₁₆	197 ⁷ / ₈	191 ¹⁵ / ₁₆	191 ¹⁵ / ₁₆	197 ⁷ / ₈	191 ¹⁵ / ₁₆	20/—	20 ¹ / ₁₆	20 ¹ / ₁₆
Kuld p/unts	140 sh.	140 sh.	140 sh.	140 sh.	140 sh.	140 sh.	140 sh.	140 sh.	140 sh.	140 sh.	140 sh.
Plaat. p/unts	7 d.	7 ¹ / ₂ d.	7 ¹ / ₂ d.	6 d.	6 ¹ / ₂ d.	8 d.	7 ¹ / ₂ d.	6 ¹ / ₂ d.	6 ¹ / ₂ d.	6 ¹ / ₂ d.	165/-

	B E R L I I N										
	27. IX	29. IX	30. IX	1. X	2. X	4. IX	5. X	6. X	7. X	8. X	9. X
Naelsterling.	12.360	12.345	12.345	12.345	12.355	12.35	12.340	12.340	12.35	12.35	12.35
Frank	8.545	8.545	8.545	8.540	8.180	8.21	8.230	8.21	8.21	8.21	8.230
Dollar	2.495	2.495	2.495	2.494	2.493	2.493	2.492	2.492	2.492	2.492	2.493
Rootsi kroon	63.71	63.64	63.64	63.64	63.69	63.66	63.61	63.61	63.66	63.66	63.66
Daani kroon	55.18	55.11	55.11	55.11	55.16	55.14	55.09	55.09	55.13	55.13	55.13
Norra kroon	62.10	62.03	62.03	62.03	62.09	62.06	62.01	62.01	62.06	62.06	62.06
Soome mark	5.465	5.46	5.46	5.46	5.465	5.465	5.460	5.460	5.460	5.460	5.460
Floriin	137.90	137.84	137.91	137.86	137.83	137.85	137.76	137.76	137.80	137.80	137.83
Liira	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10
Helveetsia fr	57.29	57.32	57.29	57.27	57.27	57.25	57.33	57.33	57.34	57.30	57.34
Belga	41.97	42.02	42.02	42.01	42.01	41.98	42.01	42.—	42.—	42.01	42.02
Latt	48.95	48.95	48.95	48.95	48.95	48.95	48.95	48.95	48.95	48.95	48.95
Eesti kr.	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—
Litt	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekiri ja hinnad (en gros).

J. Puhk ja Pojad suurveski saadused:	Kr. onid.	"Granular"	Kroonid	100 kg. 37.—
Nisupüül (hinnad on arvatud ühes valge puuvillase kotiga):		Poolsöre	"	43.—
"Sampo"	100 kg.	Söre	"	43.—
"Kungla"	"	Manna	"	43.—
"Kalev"	"	Rukkijahu	100kg.	17.50—18.50
"Eesti parem"	"	Rukkipüül	"	26.—
	"	Nisujahu, pehme — söre	"	30.00—43.00
	"	Kaerahelbed	"	35.—

	Kroonid.		Kroonid
J. Puhk ja Pojad suurveski:		Raualakk, tünnides, netto	100 kg. 16.75
Jahud: rukki	100 kg 17.50—18.50	Imbutusõli D, C, netto, tünnides	" 6.75—7.75
" püül	" 26.00	Maanteeõli	" 6.00
" nisu, pehme—sõre	" 30.00—43.00	Viljapuu-karbolineum, netto	ltr. 0.30
Kaerahelbed (Herkulo)	1 kg —.35	Mootorpetrooleum,	kg. 0.12,5
A/S. Rotermanni teh.		" -nafta	" 0.11
Jahud: leivajahu	100 kg. —	Diiselnafhta	" 0.11
" rukki	" 17.30	Putukamürk „Puttox“	" 1.50
" püül	" 25.—27.—	Raud, sordi	100 kg. 22.00
" nisu, pehme — sõre	" 30.00—43.—	" latt	" 25.00
Nisu	" 22,5—23.—	" vits	" 28.00—35.00
Rukis	" 16.00	Raudplekk	" 34.00—38.—
Kaerad, toidu	" 14.00—15.00	" tsingitud	" 47.00—51.—
Odrad, õlle	" 18.—	Raudtalad	" 23.00—25.00
" toidu	" 16.00—18.00	Teras, talla, ree	" —
Seemned: ristikehina, punane,		" vedru	" 32.00
hiline	100 kg. 125.00	" valu	" 00.90—1.—
timuti	" 60.00	Inglitina	" 540.—560.—
Linaseemned, külvi, baas	" —	Seatina	" 53.—55.—
Õlilinaseemned, baas	" 16.50—17.00	Vaskplekk, punane	" 210.—260.—
Herned, toidu, rohelised	" 24.00	" valge	" 180.—210.—
Riis, Burma II	" 46.50	Tsinkplekk	" 75.—80.—
Kartulitärklis „Supérieur“	" 24.—	Masinaõli,	" 20.—21.—
Siirup, kartuli, 42 ^o / ₁₀₀	" 24.00—26.—	" Poola	" —
Glükoos	" 24.—	" Ameerika	" 20.—21.—
Margariin, kodumaa	" 77.50—87.50	Mootoriõli, Ameerika	" 38.00—60.—
Kakao, Hollandi	1 kg. 1.80—2.40	Autoõli, Ameerika ja Daani	" 42.00—105.—
" Eesti	" 1.00—2.30	A/Ü. Eesti Kiviõli põlevkivi küt-	
Kohv, Rio, Santos jne.	" 2.65—3.30	teõli, tsistern.	1000 kg. 65.00—70.—
" Kesk-Ameerika sordid	" 4.75—5.75	Tsillindriõli, Ameerika	100 " 30.00—56.—
Tee, laht., oranž Pekoe, Tseilon	" 5.50—6.—	Nafta, Vene	" 14.—
Tee, laht., oranž Pekoe, Java	" 5.00—5.50	" Ameerika	" 14.—
Sidrunid	kast 30.00	" Poola	" —
Suhkur, peenike, Inglise	100 kg. 46.00—46.25	Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid	" 15—16.—
" " Vene	" —	" Ameerika	" 15.50—16.50
" " Poola	" 45.50—45.75	Bensiin, Esimese Eesti Põlevkivi-	
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun		tööstuse segabensiin, fr. Tallinn, netto	—31
Irboska ja Narva	" 2.50	Auto-bensiin	—31
" lahtine, Saksa, fr. Tallinn	" 2.30	A/Ü. Eesti Kiviõli bensiin „Estolin“,	
" " Vene	" 2.10—2.30	tsistern tr. Tall. ühes teedemaks.	" —32
" " Hispaania meresool	" 2.—	Bensiin, I s., välisbensiin	—
Heeringad, A-s. Kaland. „K“ vag. viisi tünn	" 39.—	Pesuosoda, kodumaa	100 kg. 8.50—9.00
" " „Matties“	" 40.—	Seebikivi	" 27.50—29.00
" " „Matfulls“	" 42.—	Värvid, nigros., vees sulav, vällism.	1 kg. 7.00
Šoti „Matties“, I sort, sama koormaviisi	" 51.—52.—	" tsinkvalge, vällism.	" 0.58—0.60
Šoti „Matties“ I sort	" 51.00—52.00	" tinavalge, „	" 0.86—0.88
" " „Matfulls“	" 55.00—56.00	" ooker, „	" 0.16—0.29
Liha, sea, I sort	1 kg. 00.87—00.90	Väetisained: Superfosf. Ingl. 18/20 ^o / ₁₀₀ kott	—
Liha, looma, I sort	" 00.35—00.50	Superfosfaat Hoil.	—
Õlikoogid, linaseemne	100 kg. 12.50—13.—	" " Vene	—
Sojatangud	" 16.—	" " lahtiselt, fr. piir 100 kg.	—
Nisuikliid	" 11.—	Segafosfaat 22/23 ^o / ₁₀₀	—
Kivistüsi, sepa, fr. Tallinn	1000 kg. 38.—	Eesti fosforiit 25/27 ^o / ₁₀₀	—
Kivistüsi, auru, fr. Tall.	" 31.50	Kaalisool 40 ^o / ₁₀₀	—
Koks, gaasi, Tallinna gaasivabr.	1000 kg. 50.—	Salpeeter, tshiili 16 ^o / ₁₀₀ (terakujul.)	—
Kütteturvas (A/s. „Eesti Turbat.“)	" 10.—	Väävelhapu ammoonium 20,8 ^o / ₁₀₀	—
Põlevkivi, netto	" 9.—	Tsement,	
Kütteõli, vaadi viisi, netto	100 kg. 5.60	Portland, Kunda, pätt 170 kg, fr. Rakvere	5.85
Raskeõli A. B. C.	" 8.00	paberikottides	5.15
Estobituumen A. B. C. D. E. F.		Kriit, toores	100 kg. 4.15—4.40
tünnid br.	" 9.75	" pestud	" 4.25—4.40
Asfaltmulsoon	" netto 10.25	Kivitorv	" 14.00—24.—
" mastiks	" 5.75	Puutorv	" 18.—
Katuselakk, vaatides,	" br. 10.25	Lubi	" 2.20
Fenolaat, tünnides,	" netto 5.25	Kips, krohvimise, fr. v. Irboska	1000 kg. 30.00
Karbolineum „Estokarbolineum“		" krohvimise, fr. v. Tallinn	" 38.00
A. B. C. netto	" 8.75—11.75		

	Kroonid
Telliskivi, I s., fr. Tallinn	1000 tk. 46.00—48.00
Silikaat, I s., fr. vabrik	" 42.00
Tulitikud, originaalkast (5000 toosi)	kast 125.—
Tallanahk, Eesti nahast	1 kg. 2.30—2.60
Tallanahk, Ameerika, I s.	" 2.60—2.90
Linaseemneõli	100 " 63.00—65.—
Värnits	" 64.00—66.—
Piirit., puh., eksp. (ekskl.v.) fob. Tall. h/lalk	33.00—35.—
Paber, rotatsioon	100 kg. 23.20
Puuvillane riie, Bjas, netto	mtr. 56.50—65.50
" " Mitkal "	" 41.50—55.—
5. 10. 37. Puuvill, Liverpooli börs.	
American Fully Middling inglise nael (lbs) eest ingl. pennides (d) loko	4.79; jaan. 4.69; märts 4.74; mai 4.78; juuni 4.82.
Lambavill 15. VIII 36. a.	
" I sort	1 kg Kr. 3.55
" II "	" " 2.80
" III "	" " 2.05

Või. — Tendents: —
 1 sort 1 kg Kr. —, mis tulnud sisse 13.—19. IX s. a. Lambaliha. Eksporditava värskelamba liha hind Tall. tapamaj. headuse järgi 70—75 s kg.
Peekonsigade nädalalhinnad Tallinnas 2. X. 37. a.
Peekonsigade tapakaalud:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	0.88	0.83		
55,5—59 " }	0.83	0.79	Siseturu	hinnad
72,5—75 " }				
75,5—80 " }	0.79	0.75		

Elussigade hindadeks noteeriti:
 100—120 kg raskused 62 s. eluskaalu kg.
 121—160 " " 66 " " "
 üle 16) " " 62 " " "
Kanamunad. 1. X 37. Tendents: püsiv.
 1 kg ekspordimune fr. kogumispunkt Kr. 1.10.
 1 " siseturu mune Kr. —.70.

Piim.
 Talupidajate poolt müüdava piima hind Tallinnas ühe liitri eest:
 I valiku rööskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües 12 s. ltr.
 I valiku rööskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües 11 " "
 II valiku rööskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües 10 " "
 II valiku rööskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües 9 " "
 Juust. 27. IX 37. — Tendents: kindel.
 Juustu hinnaks noteeritakse ilma riikliku juuremaksuta fr. Tallinn Šveitsi juustu eest

	Siseturu juust
sort 12 A 110 senti kg. Šveitsi	125.—
" 11 A 105 " " Hollandi	100.—
" 12 B 102 " " Backstein	100.—
" 11 B 98 " " Konserv.	130.—

Lina d. 1. X 37. Tendents — tagasihoidlik.
 Lina kokkuostuhinnad sentides ühe kg eest franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel (s. o. sortide eest, mis vastavad Põllutööstusministeeriumi lina väljaveo kontrolli nõuetele nii omaduste kui ka harimise ja sidumise poolest):

	Petseri- ja Võrumaal	Mujal Eestis
Lina, ristna R	134	132
hoffsdreiband HD	125	123
dreiband D	116	114
ordinaärdreiband OD	107	105
liivi ordinaärdreiband LOD	98	96
takupraak H	89	87

	Kroonid
Takud I	1 kg. 96
" II	" 86
" III	" 76
" ehituse	" 17
Kartulid. 4. X 37. Tendents — kindel.	
Söögikartul: Viru rannas	2.00—2.25
" Lääne rannas	2.00—2.20
Seemnekartul	4.00—5.50
Seemnekartuli hind vastavalt tunnustamise klassile ja 100% ekspord. kõlvulisuse valikule.	
Tööstuskartul: tärglisevabrikutes 11 senti tärglise kg või kr. 1.80—2.30 kv. Piritusevabrikutes kr. 1.80—2.20 kv.	

Aiasaadused. 1. X 37.
 Sibulad: ekspordikõlv. fr. kogumisp. 16—17 s. kg. Tendents: kindel
 Sigurid: ekspordikõlvul. fr. kogumisp. 16—17 s. kg. Tendents: äraootav.
 Õunad: ekspordikõlvulised fr. Tallinn 23—25 s. kg. Tendents: kindel.
 Tööstusõunad 18—20 s. kg. Tendents: äraootav.
 Jõhvikad: ekspordikõlv. fr. kogumisp., pakkimiskuludeta 17 s. kg. Tendents: kindel.

Metsamaterj. hinnad fr. laduplats Tallinn.
 Palgid: kuusk ja mänd . . . thm. kr. 19.00—21.—
 Kapp-palgid " " —
 Pakud, kuusk r.-m. " 9.00—10.—
 " mänd " " 8.50—9.50
 Paberipuud " " 7.50—8.50
 Toepuud " " —
 Pakud: kask thm. " 20.00—28.—
 " lepp, I sort " " 32.—
 " II sort " " 20.—
 " haab I " " " 35.—
 " II " " " 25.—
 Prussid " " 35.00—37.00
 Saetud materjal, plangud + 25% laudu:
 " kuusk u/s " " 47.—
 " IV sort. " " 43.—
 " mänd u/s " " 48.—
 " IV s " " 44.—
 Kastilaud " " 64.—
 Krohviliistud " " 29.00—34.00
 Liiprid 25 cm × 25 cm × 272 cm tk. " " —
 " 15 " × 25 " × 270 " " " 3.—
 Tendents: tõusev.

	Prahid.
Tallinn — Stettin	1000 kg. Rmk. 14.25
" — Gent	1016 sh. 32/6
" — Dundee	" 40/—
Puumaterjalid.	Standard
Tallinn—London	" sh. 50/—
" — Hull	" " 60/—
" — Southampton	" " 62/6
" — Manchester	" " 70/—
" — Grangemouth	" " 50/—
" — Belfast	" " 65/—
" — Dundee	" " 52/—
" — Antwerpen	" " 50/—
" — Gent	" " 50/—
" — Rotterdam	" " 47/6
" — Amsterdam	" " 52/6

Segakaup.
 Tallinn — Stettin 1000 kg Rmk. 18.00—30.—
 " — London 1016 kg sh. 17.00—45.—
 " — Stokholm 1000 kg Rkr. 11.00—30.—
 " — Stettin, või, tünn Rmk. 1.50
 " — London 1016 kg . sh. 2/6

Väärtpaberite kursid

Tallinna börsil 30. IX 1937. a.

Väärtpaberid	Nomin.- väärt	Vinnane divid.	Tehtud	Kroonides	
				Ostjad	Müüjad
1927. a. 7% E. V. välisl. \$	1000	—	—	3650	3750
" " " £	100	—	—	1780	1830
Riigik. pantk. võõrandat. maade eest tasu maks. s. A. B. C (55 a.) 2.66%	100	—	—	66	—
Majandusmin. rahandusosakonna pantkirjad:					
seeria D. (20 a.) 2.66%	100	—	—	57	—
" E. (20 a.) 2.66%	100	—	—	60	—
" F. (9 a.) 2.66%	100	—	—	52	—
Pikalaeu Panga:					
pantlehed (20 a.) 6%	1000	—	—	1000	—
võlak (20 a.) 5%	5000	—	—	5000	—
" (5 a.) 5%	5000	—	—	5000	—
" (5 a.) 4½%	5000	—	—	5000	—
" (5 a.) 4%	5000	—	—	5000	—
4% Asunduskapit. võlakirj.	100	—	—	90	—
4% asundusk võlakirj., mis antud E. Maap. poolt Krediitasut. nende nõudm. ümberlaenustamisel . .	100	—	—	—	100
6% E. Hüpot. Panga pantl.	100	—	—	90	91
5% E. Maakrediits. pantl.	100	96	—	96	97
5% T. Immoobilp. pantl. rbl.	100	—	—	3	3.25
4½% E. Maap. pantl. (7. s.)	100	—	—	100	—
4½% " " " (8. s.)	100	—	—	100	—
4½% " " " (9. s.)	100	—	—	100	—
Aktsiad:					
Eesti Pank	50	8%	—	63	66
Krediit Pank	50	5%	—	—	—
Pärnu Krediit Pank	50	3%	—	—	—
Tartu Tööstuse Pank, a/s.	50	4%	—	—	—
Balti Puuvillaketr. ja kud. vabr. a/s	50	2½%	—	—	—
Eesti elektrimasin. ehituse a-s, end. „Volta“	100	8%	—	—	—
„Eesti Union“ kindl. a/s	50	6%	—	—	—
„Ephag“ Eestim. rohu- ja apteegikaub. ühing	100	8%	—	—	—
Bestimaa trükikoda a/s	50	—	—	—	—
„Ilmarine“ a/s	100	—	—	—	—
„Fr. Krull“ a/s	50	—	—	—	—
„Hansa“ kinnit. a/s	50	20%	—	—	—
„Kinnisvara“ o/üh	50	—	—	—	—
„Kütte Jõud“ a/s	100	—	—	—	—
„Majaomanik“ kinnisvarade kasut. o/ü	50	—	—	—	—
„Massoprodukt“ a/s	50	—	—	—	—
„Mootor“ o/ü	50	6%	—	—	—
Narva Kirjastusühisus	50	—	—	—	—
Piirit. puhast vabr. o/üh.	500	—	—	—	—
„Polaris“ Eesti kindl. a/s	50	12%	—	—	—
„Port-Kunda“ a/s	50	6%	—	—	—
Põhja kindlustuse a/s	50	8%	—	—	—
Saku õlletehas a/s	50	—	—	—	—
G. Siegel a/s	50	7%	—	—	—
Sindi Tekstiilvabrikute üh.	50	—	—	—	—
Türi Pab. ja Puup.-v. a/s	50	—	—	—	—
„Ühiselu“ a/s	50	—	—	—	—
O/ü. „Tarlon“	50	—	—	—	—
Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufakt. o/ü	5000	1%	—	—	—
„Eesti Kiviõli“ a/ü. 1922. ja 1936. a.	50	—	—	—	—
O/ü. Radio-Elektrotöehn. Tehas „Ret“	100	10%	—	—	—

Tallinna fondibörsi

kursisedel.

		6 X 1937	7 X 1937	8 X 1937	9 X 1937	11 X 1937	12 X 1937
New-York dollar	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	3.64	3.64	3.64	3.64	3.64	3.64
	M.	3.71	3.71	3.71	3.71	3.71	3.71
London 1 naelsterl.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	18.11	18.11	18.11	18.11	18.11	18.11
	M.	18.35	18.35	18.35	18.35	18.35	18.35
Berliin (Clearing) 100 s. riigim.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	148.50	148.50	148.50	148.50	148.50	148.50
Helsingi 100 soome m.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	7.98	7.98	7.98	7.98	7.98	7.98
	M.	8.10	8.10	8.10	8.10	8.10	8.10
Stokholm 100 rootsi kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	93.40	93.40	93.40	93.40	93.40	93.40
	M.	94.60	94.60	94.60	94.60	94.60	94.60
Kopenh. 100 daani kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	80.85	80.85	80.85	80.85	80.85	80.85
	M.	82.05	82.05	82.05	82.05	82.05	82.05
Oslo 100 norra kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	90.95	90.95	90.95	90.95	90.95	90.95
	M.	92.15	92.15	92.15	92.15	92.15	92.15
Pariis 100 prants. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	11.95	12.00	12.05
	M.	12.50	12.50	12.40	12.35	12.35	12.40
Amsterd. 100 floriini	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	201.60	201.55	201.50	201.55	201.60	201.45
	M.	205.10	205.05	205.00	205.05	205.10	204.95
Riia 100 latti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	71.40	71.40	71.40	71.40	71.40	71.40
	M.	72.50	72.50	72.50	72.50	72.50	72.50
Zürich 100 helv. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	83.90	83.90	83.85	83.80	83.90	83.85
	M.	85.30	85.30	85.25	85.20	85.30	85.25
Brüssel 100 belgat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	61.45	61.40	61.40	61.40	61.40	61.40
	M.	62.45	62.40	62.40	62.40	62.40	62.40
Milaano 100 liirat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	19.18	19.17	19.17	19.17	19.18	19.17
	M.	19.53	19.52	19.52	19.52	19.53	19.52
Praha 100 tšehh. kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	12.76	12.75	12.75	12.76	12.76	12.76
	M.	12.98	12.97	12.98	12.98	12.98	12.98
Viin 100 austr. sh.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	68.35	68.45	68.45	68.45	68.45	68.45
	M.	70.05	70.15	70.15	70.15	70.15	70.15
Budapest 100 pengot	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—
Varssav 100 slotti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	68.90	69.00	69.00	69.00	69.00	69.00
	M.	70.60	70.70	70.70	70.70	70.70	70.70
Kaunas 100 litti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	61.20	61.20	61.20	61.20	61.20	61.20
	M.	62.70	62.70	62.70	62.70	62.70	62.70
Danzig 100 guld-nat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	68.90	69.00	69.00	69.00	69.00	69.00
	M.	70.60	70.70	70.70	70.70	70.70	70.70
Madrid	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—

A=S. FRANZ KRULL

MASINAEHITUSE VABRIK JA VALUKUUR

Asutatud 1855. a.

Tallinn, Kopli tän. 68. Oma keskjaam, telefonid 425-35 ja 445-68

Tartu osakond: Raekoja 3, telefon 17

Valmistab parimas headuses:

tõstetoole (lifte),

keskküttekaflaid ja radiaatoreid

kõiksugu masinaid ja

põllutööriistu

NÕUDKE KALKULATSIOONE.

SUURIM KARUSNAHALADU

Telefon 307-46.

A. RATNER,

Narva mnt. 71,

soovitab rikkalikus valikus kodu- ja välismaal töödeldud

kvaliteet-karusnahku

Müük suurel ja väikesel arvul, mõõdukate hindadega.

Oma parkimise ja värvimise tööstus eriteadlaste iuhtimisel.

JOH. PILL

Rätsep dipl. Pariisis

Roosikrantsi 21-2

Telefon 484-73

Saabusin Pariisist ja Berliinist

1937/38. a. uudistega meeste riietuse alal ja võtan jälle oma lgp. endisi ja uusi tellijaid vastu. Tellimisi täidan oma ja tellija materjalist.

TARTU TELEFONIVABRIK A/S.

Tartu, Puiestee 9—11, tel. 2-34.

MEIE 1938. A. RAADIOVASTUVÖTJAD

LINN:

4+2-lambiline 6 vönkeringiga moodne supervastuvõtja kolme lainealaga. Võimas lõpp-pentood kohandatud võimsale dünaamilisele valjuhääldajale. Kõik superi finessid; elegantne skäala, luksuslik kast, maagiline silm jne.

3+1-lambiline universaal-vastuvõtja otsekõvendus-lülituses. Kaks laineala. Effektnene pikk skaala. Nägus kast. Superi tundlikkus. Loomutruu ja võimas ülekanne.

MAA:

4+1-lambiline 6 vönkeringiga patareisuper kolme lainealaga. Viimistletud lühilainevastuvõtt. Anoodvoolu säästlülitus klass B lõppastme tõttu. Niisama stabiilne ja elegantne töötlus kui võrksuperil.

3-lambiline patareivastuvõtja 2 vönkeringiga ja kolme lainealaga. Minimaalse voolu kulu juures üllatav võimsus ja tundlikkus. Iga maaperekonna lemmik.